

DARBININKAS

Vol. LXXIV, Nr. 38
Spalio - October 6, 1989

Penktadienis-Friday

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N.Y. 11207

50 centų

Savaitės įvykiai

Sov. s-gos prezidentas Gorbačiovas, turėdamas galvoj, kad komunistų partija praranda žmonių pasitikėjimą, pašalino iš partijos politbiuro 3 konservatyvius narius, jų tarpe ir Ukrainos pirmąjį sekretorių Vladimirą V. Ščerbickį ir buv. KGB viršininką Viktorą M. Čebrikovą, ir kelias partijos sekretorius.

Vietnamo paskutiniai kariuomenės daliniai pasitraukė iš Kambodijos.

Per valst. sekretoriaus James A. Baker susitikimą su Sov. Sąjungos užs. reik. ministru Eduard A. Šavarnadze buvo padaryta pažanga kai kuriose ginklų kontrolės srityse ir sutarta, kad abiejų valstybių galvos ateinančiais metais vėlyvą pavasarį ar vasarą susitiks Kennebunkporte, Maine.

Sovietinės Lietuvos Aukšč. taryba, tik dviem balsuojant prieš, deklaravo, kad 1940 m. įvykdyta Lietuvos aneksija negalioja.

Europos Bendrosios rinkos valstybių vykdomoji komisija pasiūlė paskirti Lenkijos ir Vengrijos ūkinei paramai 600 mil. dol.

Popiežius Jonas Paulius II neįprastu pareiškimu paragino pasaulio islamo išpažinėjus padėti išgelbėti mirštantį Libaną, o apaštalinu laišku — pasaulio R. Katalikų vyskupus pasiskelbti maldos dieną už Libaną.

Izraelio Darbo partijos vadui Shimon Peres pritarus Egipto prezidento Hasni Mubarak planui paleistinėti reikalavimus tvarkyti, o Izraelio min. pirmininkui Yitzhak Shamir šį planą atmetus, Izraelio vyriausybės vėl gali kilti krizė.

Sov. S-gos ats. gen. Ivan D. Jeršov, dalyvavęs invazijoje į Čekoslovakiją, pareiškė, kad tvirtinimas, jog ši invazija buvo reikalinga komunizmui išgelbėti, yra melas, ir kad Sov. S-ga turėtų šį įvykį pasmerkti ir pasižadėti, kad panašūs įvykiai niekad nepasikartos.

Amerikos psichiatrų sąjunga nutarė veikti, kad Sov. S-gos psichiatrų sąjunga nebūtų priimta į pasaulio psichiatrų sąjungą, nes Sov. S-ga nėra paleidusi visų psichiatrinėse ligoninėse laikytų politinių kalinių.

Saudi Arabija nukirsdino galvas 16 Kuvaito piliečių, kurie buvo apkaltinti teroristinių veiksmų vykdymu piligriminės kelionės į Meką metu.

Pietų Afrikos prezidentas F. W. Klerk, pradėdamas eiti pareigas, paragino įvairių rasių gyventojus nugalėti nepasitikėjimą vieni kitais ir padėti jam sukurti taikingą tautą, laisvą nuo dominavimo ir priespaudos.

Senatorius Donald W. Riegle ir 11 kitų senatorių laišku paragino valst. sekretorių James A. Baker, susitikus su Sov. S-gos užs. reik. ministru Šavarnadze, įspėti jį prieš geležinio kumščio panaudojimą Baltijos respublikose.

Kolumbijos teisingumo ministrė Monica de Greiff dėl nuolatinių grąšinių ją nužudyti pasitraukė iš pareigų.

Lenkijos primas kardinolas Josef Glemp, paveiktas Vatikano palankaus pareiškimo dėl karmeličių vienuolyno iškilimo iš buv. Auschwitz koncentracijos stovyklos ribų, sutiko vienuolyną perkeldinti.

AMERIKOS KONGRESO PARAMA PABALTIJO LAISVĖS SĄJŪDŽIAMS JAV Kongresas rengiasi finansiškai paremti Baltijos valstybių laisvę

Washingtonas. JAV Lietuvių Bendruomenės iniciatyva Jungtinių Amerikos Valstybių Kongresas rengiasi svarstyti trijų ir pusės milijono dolerių paramą demokratiniams sąjūdžiams Pabaltijo valstybėse paremti. Sekant Lenkijos pavyzdžiu, kur kelių milijonų dolerių pradinė paskola atvedė "Solidarumo" sąjūdį į valdžią ir pastūmėjo Lenkiją demokratizacijos keliu, lietuviai ir kiti pabaltiečiai raginami skambinti ir siųsti telegramas New Yorko senatoriui Daniel Moynihan, kurio rankose yra šis sprendimas. Pirmoje vietoje tai turėtų padaryti New Yorko valstybės lietuviai. Tai padaryti reikia labai greitai, nes paramos sprendimas įvyks spalio 4-9 dienomis.

Skambinant ar rašant senatoriui

Viceprezidentas Dan Quayle pareiškė, kad kietos Sov. S-gos priemonės prieš Baltijos respublikų nepriklausomybės siekimus susilauktų neigiamos JAV reakcijos. Maskvos media šį pareiškimą aštriai puolė.

JAV apkaltino Sov. S-gą, kad dėl susidariusių ilgų eilių prie JAV ambasados išvažiavimo vizom gauti, saugančiai ambasadą sovietų policijai, įsigalėjo kyšių ėmimas iš eilė stovinčiųjų.

JAV pažadėjo paraginti privačias korporacijas ir bankus teikti Lenkijai kreditų ir investuoti kapitalą į Lenkijos vykdomus projektus.

riui Moynihan galima naudoti sekantį tekstą:

I support putting a 3.5 million dollar earmark on National Endowment for Democracy fund to help the peaceful Lithuanian, Latvian and Estonian democratic movements.

The Lithuanian American Community Inc. staff in Washington D.C. has been directed to assist you in this matter.

Senatoriaus Moynihan telefonas ir adresas: 212 661-5150, 733 Third Ave., New York, N.Y. 10017.

Demonstracijos Lietuvoje, Lietuvai reikalaujama nepriklausomybės. Nuotr. V. Ka-počiaus

LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS TALKA LAISVĖJANČIAI OKUPUOTAI LIETUVAI

Laisvėjant okupuotai Lietuvai, kartu auga rūpesčiai, darbai, nauji išpareigojimai. Tokie rūpesčiai spaudžia Lietuvos Per-sityvarkymo Sąjūdžio, LLL, bei kitų organizacijų ir pavienių vi-

suomenininkų pečius. O Lietuvos inteligentijos, kovojančios už Lietuvos laisvę, darbai ir rūpesčiai reflektuoja iševijos lietuvių, gi tiesiogiai Lietuvių bendruomenę, iš kurios yra prašoma reikalingos paramos.

Rugpjūčio 9, JAV Lietuvių Bendruomenės krašto valdyba savo būstinėn Chicagoje pakvietė spaudos bendradarbius informuoti apie valdybos darbų krūvį. Valdybos pirm. dr. Antanas Razma pranešė, kad artėjant rugpjūčio 23 d. yra paprašytos LB LF apygardų ir apylinkių valdybos ruošti demonstracijas ir rinkti parašus peticijoms, kurios bus įteiktos abiejų Vokietijų valdžioms, Sovietų Sąjungai ir Jungtinėms Tautoms, kad tas klastingas sovietų ir nacių susitarimas būtų atšauktas ir negaliojantis.

Tai daroma solidarizuojant pavergtai tautai, kuri tuo pačiu laiku vykdo tokį pat darbą. Toliau dr. Razma pranešė, kad Krašto valdyba atspausdino 20,000 lankstinukų anglų kalba "Nazi-Soviet Pact August 23, 1939". Lankstinukas patrauklus turiniu, Baltijos valstybių žemėlapiu, pora puikių spalvotų nuotraukų. Lankstinuką paruošė prof. T. Remeikis istorikas S. Sužiedėlis ir dail. F. Aleksa.

Be to, pirm. A. Razma atsi-nešė pirmuosius egzempliorius 1989 m. vasaros specialios laidos *Pasaulio Lietuvio*, taip pat Molotovo-Ribbentropo sutarčiai paminti. Šio darbo išlaidas apmokėjo ir jo išleidimą skatino LB Krašto valdyba, dokumentus sutelkė ir lietuvių kalbon išvertė prof. dr. Bronius Nemickas ir PL specialų numerį suredavo red. Bronius Nainys. Išlaidų buvo 5000 dol. su viršum. Leidinį ga-

Lietuvos išstojimo iš TSRS perspektyvas ir išpuolius prieš partijos, vyriausybės vadovus".

Buvęs Specfondas, kuris be pasigailejimo konfiskavo į Lietuvą siunčiamas knygas, dabar atidarytas visiems. Visi gali prieiti prie jų suteiktų leidinių.

— **Butų trūkumo klausimu** Tiesoje Nr. 162 išspausdintas Ramučio Bubnio atsiliepiamas, po kuriuo dar pasirašė 66 asmenys. "Kaune būtų eilėse įrašyta daugiau kaip 21,000 šeimų, iš kurių nemažai daugiavaikių. Lietuokos sąjungos Kauno kilnojamosios mechanizuotos kolonos darbuotojai būtų laukia daugiau kaip po dešimt metų, o per pastaruosius aštuonerius metus negavo nė vieno. Panaši padėtis ir kitose Kauno organizacijose. Kai šitaip trūksta butų, sunku suprasti, kodėl Respublikai taip įskamiai peršama lengvatinėmis sąlygomis apgyvendinti demobilizuotus kariškius ir buvusius Šiaurės gyventojus. Butų didelė neteisybė didinti butų krizę ir imigrantų, neturinčių savo tautinių šakų skaičių. Demobilizuoti kariškiai ir buvę Šiaurės gyventojai turėtų naudotis butų suteikimo lengvatomis tik savo gimtinėse".

— Lietuvos žemės ūkio akademijoje balandžio 23 įvykusiame hidrotechnikų ir žemėtvarkininkų suvažiavime dalyvavo beveik visų Respublikos rajonų atstovai. Suvažiavime įkurta Lietuvos žemėtvarkos ir hidrotechnikos inžinierių sąjunga. Išrinkti vadovaujantieji sąjungos organai. Jos tarybos pirmininku išrinktas Lietuvos žemės ūkio akademijos hidromelioracijos ir žemėtvarkos fakulteto dekanas, žemės ūkio mokslų daktaras Albinas Kusta. Institutuose, melioracijos statybos ir montavimo valdybos, rajonų agropromoniuose susivienijimuose, ūkiuose, kitose organizacijose ir žinybose dirba per 3000 šių specialybių inžinierių. Sąjunga rūpinsis vienyti jų jėgas žemės ir vandens tvarkymui, ypatingą dėmesį skiriant ekologijai, gamtos apsaugai. Sąjunga rūpinsis savo narių darbo sąlygų gerinimu, profesijos prestižo kelimu.

visius prašo atsiųsti bent kelis dolerius *Pasaulio Lietuvių Bendruomenės* vardu. Voką adresuoti: Lietuvių Bendruomenė, 2713 W. 71 St., Chicago, IL 60629.

Pirm. A. Razma dar paminėjo, kad žurn. *Lituanus*, leidžiamas anglų kalba, per du šiu metų numerius spausdino Molotovo-Ribbentropo susitarimo komentarus.

Pirmininkas Razma plačiau apžvelgė prof. Vytauto Landsbergio viešnagę Amerikoje, Sakė prof. Landsbergis ir jo žmoną Gražiną į JAV pakvietė Lietuvos diplomatinės atstovės St. Lozoraitis. Juos globojo LB krašto valdyba ir apmokėjo didesnę dalį kelionės išlaidų.

Lietuvos atstovo St. Lozoraitis ir LB KV visuomeninių reikalų vedėjos Astos Banionytės-Connor rūpesčių dėka prof. V. Landsbergis ir vald. pirm. dr. A. Razma turėjo svarbių pasimatymų Washingtono. Lankėsi JAV Užsienio Reikalų ministerijoje, kalbėjosi su senatoriais ir kongresmanais, matėsi su CFL-CIO Unijos prez. L. Kirkland ir kitais.

Prof. V. Landsbergiui pasisekė "prašnekinti" Amerikos Media — TV ir spaudą apie vedamą kovą dėl Lietuvos laisvės. Jis aplankė ir kalbėjosi New Yorko, Washingtono ir Chicagoje bei kitur su didžiųjų dienraščių redaktoriais bei žurnalistais. Per 20 dienų viešnagę Amerikoje jis paliko didelės vertės komentarų televizijoje ir spaudoje apie Sąjūdį bei Lietuvos okupaciją.

(nukelta į 2 psl.)

Vilniuje per katedros aikštę eina Vilniaus arkivyskupas Julijonas Steponavičius ir svečias arkivyskupas Audrys Bačkis, Vatikano pranciškinis Olandijoje. Nuotr. Viktoro Kapočiaus

Savaitės įvykiai

Sov. S-gos Aukšč. tarybos pradedusios posėdžiuose grupę įstatymdavystės komiteto narių pasiūlė įteisinti ir kitas politines partijas ir suteikti joms lygias teises su komunistų partija.

JAV demokratų partija paskatė Vengrijų grupę asmenų pamokyti Vengrijos opozicinius partijų vadus demokratinės veiklos technikos.

Vengrija nutarė pašalinti nuo valstybinių pastatų ligšiolinį simbolį — penkiakampę raudoną žvaigždę ir gražinti jį vietai Vengrijos herbą.

JAV, Vietnamui atitraukus kariuomenę iš Kambodijos, nutarė remti princo Narodom Sihanouk vadovojamą partizanų koaliciją ir aprūpinti ginklais koalicijos ir buv. min. pirmininko Son Sann vadovojamus partizanus.

Amerikos mokyklos pagal šio krašto korporacijų vadovų pažūras išleidžia iš mokyklų tokius jaunuolius, kurie nebus tinkami net jau dabar egzistuojančiom gamybos linijom aptarnauti.

Prezidentas George Bush J.T. visumos susirinkimui pasakyto kalboje, pažadėjo sunaikinti dabar JAV turimų cheminių ginklų 80 proc., jei Sov. S-ga sutiks savo tos rūšies ginklų atsargas sumažinti iki JAV turimo lygio ir visai panaikinti juos per dešimtmetį, jei būtų pasirašyta sutartis cheminiams ginklam panaikinti visam pasauliui.

Čia surašytos ne Afganistane žuvusių karių pavardės, bet tų lietuvių, kurie tarnavo Raudonojoje Armijoje, ten buvo visokiais būdais pajuokiami, mušami, kankinami, žudomi arba patys, nepakeldami teroro, nusižudė. Tokių jau esą per 90. Ši paroda buvo suruošta Vilniuje. Nuotr. Viktoro Kapočiaus.

LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS TALKA

(atkelta iš 1 psl.)

Svečias taip pat susitiko su lietuviška visuomene, kalbėjo apie vedamą laisvės kovą, apie ką rašė ir lietuviški laikraščiai. Savo kalbose jie stipriais žodžiais kalbėjo, jog Sąjūdis siekia atstatyti laisvą ir nepriklausomą Lietuvą. Sąjūdžio vardu dėkojo pasaulio lietuvių išeivijai, palaikiusiai gyvą Lietuvos laisvės kovą.

Toliau pirm. A. Razma paaiškino apie "Dovanos Lietuvai" fondą. Iki šiol esą sutelkta aukų 153,000 dol.; jau išleista daugiau, kaip 101,000 dol. Stambesnieji išmokėjimai: 50,000 už popierį Lietuvos istorijai, LIC, atsikuriančių lietuvių organizacijų paramai, 5 įvairūs kompiuteriai (iš jų du lazeriniai) ir panašiai. Daiktai ir pinigai perduoti j lietuvių rankas. Lietuvių suaukoti pinigai skiriami gyviniams lietuviškiems reikalams taupiai.

Prezidentui Gorbačioviui davus dvi dienas laiko Azerbaidžanui su Armenija susitarti dėl Azerbaidžano vykdomos traukinių susisiekimo j Armeniją blokados panaikinimo, traukiniai pradėjo riedėti j Armeniją kentusių degalų ir kitų reikmenų trūkumo krizę.

Rytų Vokietijos 8000 Leipcigo gyventojų surengė demonstraciją už demokratiją. Policija daugybę jų sulaukė.

Prašančių paramos yra daugiau, nekaip turima pinigų.

Finansų vicepirm. Bronius Juodelis šią vasarą lankėsi laisvėjančioje Lietuvoje, susitiko ir kalbėjosi su Sąjūdžio bei kitais žmonėmis, papasakojo patirtus įspūdžius.

Posėdyje dalyvavo pirm. dr. Antanas Razma ir dalis valdybos narių: vykdomasis vicepirm. Linas Norušis, vicepirm. organizaciniams-admin. reikalams Birutė Jasaitienė, finansų vicepirm. Bronius Juodelis ir reikalų vedėja

PAKEISTAS MERKINĖS GIMNAZIJOS-VIDURINĖS MOKYKLOS VARDAS

Iki šiol Merkinės vidurinė mokykla, arba gimnazija, vadinosi komunistų veikėjo, New Yorke leisto laikraščio *Laisvė* Mizaros vardu.

Rugsėjo 1 Merkinėje vyko didelės iškilmės. Mokykla pavadinta didžiojo Džūkijos rašytojo Vinco Krėvės - Mickevičiaus vardu.

Prof. Vincas Krėvė buvo gimęs 1882 spalio 19 Subartonių kaime, prie Merkinės, daugelio knygų autorius, mokslininkas, pradžioje buvo susidėjęs su okupantais, tikėdamas, kad galės ką

LAIŠKAS IŠ VILNIAUS APIE RUGPJŪČIO 23 DEMONSTRACIJAS

Mielas Dėde,

Atvažiuokite j svečius. Dabar Lietuva laukia savo vaikų ir nepersekioja kaip anksčiau. Aišku, viskas dar nėra taip, kaip derėtų, dar daug ko trūkstame, dėl daug ko kovojame, tačiau gerai, kad nors nedraudžia norėti, kaip buvo anksčiau. Gali drąsiau pasakyti savo nuomonę ir nebijoti, kad nuo to nukentėsi pats ir nukentės tavo šeima. Mūsų Tauta, jau gimusi visuotinio atbudimo metu, net neįsivaizdavo, ko galima norėti, ką galima turėti. Ir štai dabar toks keistai malonus jausmas, kad esi ne minios dalis, o žmogus, asmenybė.

Trečiadienį, rugpjūčio 23, dalyvavome akcijoje "Baltijos kelias". Graudžiausias jaudinantis reginys. Visi skubėjome su šeimomis, vaikais j skirtą vietą su gelėmis, žvakėmis, vėliavomis. Koks susiklausymas, koks supratimas, pagarba vieni kitiems, — visi žmonės moja rankomis, sveikina visus, kurie dalyvauja. O dalyvauja beveik visa Lietuva. Visi susikibom rankomis, simboliškai, bet tvirtai tikėdami apsaugoti savo Tėviškę nuo visų jai bloga linkinčių jėgų. Visi giedojame himną. Net mūsų sūnelis Dariukas, nors 5 metų, giedoją kartu su mumis. Verkėm visi: verkėm iš skausmo, kad prieš 50 metų buvo tokia diena, kai Lietuva buvo parduota, verkėm iš laimės, kad galų gale lietuviai lietuvių atrado, suprato ir parėmė savo pečių.

Tokios buvo mūsų šeimos nuotaikos rugpjūčio 23 dieną. Reikia manyti, kad ir Jūs visi jungėtės j tą mūsų džiaugsmą.

Dalia, Dariukas ir Vydmantas

Danutė Korzonienė. Spaudos bendradarbiai — žurn. Antanas Juodvalkis, Juozas Žygas ir Juozas Šlajus.

Juozas Šlajus

JONAS V. STRIMAITIS, advokatas patarnauja tselniuose reikaluose. Advokatas kalba ir lietuviškai. 134 West St., Simsbury, Conn. 06070. Tel. 203 651-0261.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84 - 02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Sutelkia garbingas laidotuves. Kopyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296 - 2244.

BUYUS FUNERAL HOME. Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.), telef. 344 - 5172. Paruošiamos garbingos laidotuvės. Modernios kopyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliams pastatyti.

BEACH MEMORIAL CHAPEL, 301 Corey Ave., St. Petersburg Beach, Fla., 33706. 813 360 - 5577. KENFIELD WOODLAWN FUNERAL HOME, 200 Pasadena Ave., S. St. Petersburg, Fla. 33707. 813 345-9393. WOODLAWN MEMORY GARDENS, 101 58th St., S. St. Petersburg, Fla. 33707. 813 345 - 9393.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujoji vietoj — OHLERT-RUGGIERE, Inc., 89 - 11 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. Telef. 847-2323 (namų telef. 847 - 4477). Įstaigoj kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klientais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SŪNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227. Telef. 821 - 6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia Radžiūnas, sav. — 43 - 04 Junction Blvd., Carona, Queens, N.Y. 11368. Telef. 779 - 5156.

QUEENS COLLISION. KRIS-DEE CORP. D/B/A. Expert auto body works. Ducco Painting. Welding. Frames straightened. Fiber glass work, 131-13 Hillside Ave., Richmond Hill, N.Y. 11418. John R. Chicavich. 718 441 - 6666. 24 Hours towing 718 657 - 3086.

LIETUVIŲ KULTŪRINĖ RADIO PROGRAMA "AUŠRA". WICN-FM. 90.5 Worcester, MA. Treč. 8 - 9 PM. Penkt. 7:30 - 8:30 PM. Eduardas Meilus, Jr. 70 Curtis St., Auburn, MA 01501. T. 617 753 - 7232.

NEW YORK - NEW JERSEY - Laisvės Žiburys, sekmadieniais 9-10 val. ryto WNWK 105.9 FM. Romas Kezys 217 - 25 54th Ave. Bayside, N.Y. 11364, Tel. 718 - 229 - 9134 arba 718 - 428 - 4552.

LAISVĖS VARPAS sekmadieniais 9:00-10:00 val. ryto iš WCAV-FM banga 98.0. Vedėjas Petras Viščinis, 173 Arthur St., Brockton, MA 02402. Telef. 508 586-7209.

NEW JERSEY, NEW YORK - "Lietuvos Atsiminimai", pirmadieniais nuo 8 iki 9 v.v. iš Seton Hall Universiteto stoties, 89.5 FM banga. "Music of Lithuania" programos, vedamos anglų kalba, iš tos pačios stoties, taip pat pirmadieniais girdimos nuo 7:30 iki 8 v. v. Dr. J. J. Stukas — direktorius, 234 Sunlit Dr., Watchung, N.J. 07060. Tel. 201 753 - 5636.

LITHUANIA 700 YEARS

(IN ENGLISH, 458 PAGES)

Parašyta J. Puzino, A. Geručio, J. Jakšto, A. Budreckio ir St. Lozoraičio. Įvadas R. Sealey. Šešta laida, puošniai išleista. Puiki dovana kitataučiam ir lietuviams, naudojančiam tik anglų kalbą. Platina: Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Užsakau "Lithuania 700 Years" už 18 dol. Persiuntimas — postage 1 dol.

Vardas, pavardė

Numeris, gatvė

Miestas, valstija, Zip

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI SUKURIAMI IR NEMOKAMI PRISTATOMI J VISAS KAPINES NEW YORK, NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJOSE. ĮSTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINIŲ.

Kasolino MEMORIALS

66 - 86 80 ST. MIDDLE VILLAGE, QUEENS, N.Y. 11379
PHONES (718) 326 - 1282 326 - 3150

TAI MŪSU VIENINTELĖ VIETA — GAUSI PARODŲ SALE

KVEČAS
JONAS
1933 + 1976

VYTIS

KELIONIŲ IR TURIZMO AGENTŪRA

- LĒKTUVAI
- LAIVAI (CRUISES)
- TRAUKINIAI (AMTRAK)
- AUTOBUSAI
- NUOMOJAMOS MAŠINOS
- VIEŠBUČIAI
- DOMIŲ VIETŲ LANKYMAS
- GRUPINĖS KELIONĖS J LIETUVĄ

MOKĖTI ĖALIMA VISOMIS KREDITO KORTELEMIS JOKIO EKSTRA MOKESCIO UZ PATARNAVIMĄ PILNAI APDRAUSTA IR AKREDITUOTA AGENTŪRA

VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE
2129 KNAPP STREET
BROOKLYN, N. Y. 11229
TEL.: 718 769 - 3300

— Veronika Mačiulytė-Staknienė, jamžindama savo tėvų ir brolių atminimą, įteikė Tautos Fondui okupuotos Lietuvos laisvinimo reikalams 700 dol. auką ir tuo savo įnašą šiais metais padidino iki 1000 dol.

— Lietuvos Fotografijos meno draugija, kartu su "Tėviškės" draugija siekdama plėtoti kultūrinius ryšius su Lietuvos išeivija, taip pat 150-ųjų fotografijos atsiradimo metinių proga, organizuoja svetur gyvenančių lietuvių fotografų apžvalginę parodą "Lietuvių išeivijos fotografija". Šią parodą numatoma atidaryti lapkričio mėn. Vilniaus Dailės parodų rūmuose. Vėliau paroda bus eksponuojama ir kituose Lietuvos miestuose.

DARBININKAS

The Lithuanian Weekly
Published by Franciscan Fathers341 HIGHLAND BLVD.
BROOKLYN, N.Y. 11207Editorial Office 718 827-1352
Business Office 718 827-1351

Publication No. USPS 148-360

Second Class postage paid at Brooklyn, N.Y., Post Office
Subscription per year \$20.00. Single Copy 50 cents

POSTMASTER: Send Address Change to:

DARBININKAS, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207
ISSN 0011-6637

— Redaguoja REDAKCINĖ KOMISIJA —

Vaižganto didysis palikimas

Rugsėjo 20 okupuotoje Lietuvoje iškilmingai ir prasmingai buvo paminėta didžiojo lietuvių ir didžiojo rašytojo kanauninko Juozo Tumo-Vaižganto gimimo 120 metų sukaktis. Patriotų paminėta dėl to, kad jo asmenybė ir šandien spindi lietuvių tautai, ir šandien jis palaiko mus, kurie laukiame pragiedrulių.

Vaižganto palikimas yra toks didelis, kad pro jį praeiti tylomis negalime. Kai buvo minima Vaižganto 100 metų gimimo sukaktis, New Yorke buvo gražus minėjimas Maspetho parapijos salėje su prof. J. Puzino paskaita. Rengė tautininkai. Dabar, priblėsus mūsų kultūriniam veikimui, vargiai ar bus prisiminta ši sukaktis. Tai sukaktis pagerbti, nusilenkti tam šviesiam tautos sūniui ir skiriamos šios eilutės.

—

Juozas Tumas-Vaižgantas gimė 1869 rugsėjo 20, senuoju stiliumi rugsėjo 8. Mirė 1933 balandžio 29 Kaune. Tos dvi datos įrėmina laikotarpį, kada tauta sunkiai kovojo dėl savo lietuviškos spaudos, dėl savo lietuviškumo, žengė į nepriklausomybę, kada šimtmečiais užguita lietuvių kūrybinė dvasia pasireiškė joje nepriklausomybėje. Vaižgantas tame laikotarpyje buvo pirmųjų eilių kovotojas, atidavęs savo gyvenimą Lietuvos statymui, jos šviesai ir tiesai.

Į tautos sceną išeina jis tada, kai Valančiaus trauka jau buvo aptramdyta rusifikacijos tarnų. Daukantas dar buvo sunkiai išskaitomas, kai Aušra vos vos įsižiebė, kai dvarai skendo tamsybėse, o Katalikų Bažnyčią baigė nutroškinti lenkiškoji dvasia. Vaižgantas apjungė ir Valančiaus ir Daukanto idėjas — stiprią katalikišką, rusicizmui atsparią lietuvišką parapiją ir Dau-

kanto iškeltą lietuviškąjį primatą — būti lietuviu.

Atvykęs į sulenkėjusią Kauno kunigų seminariją, jis prie Nemuno pakrančių išgirdo balsą, kad jį šaukia Lietuva — ta krikščioniška, Rūpintojėlių, Pietų, šv. Jurgijų Lietuva, ta muzikėlių Lietuva, ta Lietuva, kuri kalba lietuviškai, kuri Lietuvos labui gali dirbti dieną ir naktį, pakelti persekiojimus, paniekimus ir visada išlaikyti didįjį žmoniškumą.

Jis kentėjo dėl savo litvomanijos, buvo persekiojamas aplenkėjusios vadovybės, bet nenusilenkė to laiko mamonai. Jis buvo Tėvynės Sargo laikraščio steigėjas, leidėjas ir pats tapo tėvynės sargu, tuo simboliu, kad bet kokiose sąlygose reikia ginti savo tautos ir savo tikėjimo interesus.

Atgavus spaudą, kai gauta ir daugiau politinių laisvių, jis niekada nepavargė eidamas, organizuodamas, dalyvaudamas daugybėje organizacijų, pasireikšdamas su savo karštu aukštaičiu temperamentu ir nepristigdamas žmogui meilės.

Jis sumodernino žurnalizmą, praplėtė meilę, draugystę tarp organizacijų, nes jis draugavo su visais, kurie tarnavo Lietuvai.

Savo nepaprastu rašytojo talentu jis pavaizdavo "Pragiedrulius" — tautos pabudimą, apsisprendimą eiti savitu keliu, pavaizdavo žemaičius ir aukštaičius, tuos geruosius žmones, kurie ieško saulės, lietuviškojo žodžio.

Nepriklausomos Lietuvos laikais, profesoriaudamas Lietuvos universitete, jis buvo lietuvių literatūros mokslo pionierius, surinkęs daugiausia medžiagos

Kaip kiekvienais metais, taip ir šiemet rugsėjo mėnesio trečiajį antradienį 159 pasaulio valstybių atstovai rinkosi New Yorkan į Jungtinių Tautų Generalinės Asamblėjos 44-ją sesiją. Šiemet ši sesija pradėjo savo darbą rugsėjo 19 dieną, 3 val. popiet.

Afriktietis išrenkamas prezidentu

Pagal Jungt. Tautų nuostatus, metinei sesijai vadovauti kasmet turi būti išrinktas prezidentas. Pastaruoju metu, su mažomis išimtimis, šis postas dažniausiai atitekdavo spalvuotojų kraštų at-

apie spaudos draudimo laikotarpį.

Savotiškai jis sutapo ir su senąja Lietuvos didybe. Jis buvo Kauno Vytauto Didžiojo bažnyčios rektorius. Bažnytelė kukli, bet buvo pripildyta jo asmens ir buvo pati populiariausia bažnyčia Kaune. Savo dinamiska krikščionybės samprata jis sugebėjo pritraukti prie Bažnyčios ir liberalus, atnešti jiems šviesos ir meilės. Gražus yra jo posakis: "Kitiems laimės trokšdamas, pats laimingas tapau".

Jis buvo pats populiariausias žmogus nepriklausomos Lietuvos laikais, atėjęs iš praeito amžiaus, atnešęs to amžiaus geruosius idealus, juos sujungęs su dabarties Lietuva. Kai jis mirė, gedėjo visa Lietuva, nes visus palietė jo mirtis. Jis ir mirė tar naudamas savo meilės principams. Jis visada turėjo kanarėlių. Tokia kanarėlė ėmė ir išskrido į sodelį, o lauke buvo šalta. Ir Vaižgantas vienmarškinis sušuko: matai tokia maža, dar peršals. Išbėgo jos gaudyti. Ir jis peršalo. Prie to laiko medicinos jau jo neišgelbėjo.

Jis mirė, nesukrovęs turtu, būdamas paprasčiausias trėtininkas, bet jo dvasiniai turtais liko ateities kartoms. Tie turtais neišsemiami, laiko nesunaikina. Savo kūrybai pasirinko Vaižganto slapyvardį. Ir tauta pamiršo jo pavardę, vadino tik Vaižgantu, kaip pamiršo Maironio pavardę.

Vaižgantas gyvena ir dabar, iš knygų lentynų, iš kitų raštų, iš legendinių pasakojimų apie jį. Jis ir dabar šaukia mus laikytis visom jėgom, eiti ir dirbti dėl Lietuvos ir neprarasti meilės žmogui, Lietuvos Rūpintojėliui!

JUNGTINĖSE TAUTOSE ŠIEMET RAMIAU

KĖSTUTIS K. MIKLAS
DARBININKO
Specialus korespondentas
Jungtinėse Tautose

stovams, didžiosioms valstybėms neprotestuojant. Ir šiemet tuo prezidentu buvo vieninai išrinktas Nigerijos atstovas, generolas majoras Joseph Nanven Garba, tik 46 m. amžiaus, Nigerijoje įvykusio perversmo organizatorius 1975 metais.

Gen. Garba yra įdomi asmenybė. Baigęs karinį apmokymą Nigerijoje ir Anglijoje, būdamas vos 19 metų amžiaus jis yra jauniausias karininkas Nigerijos kariuomenėje. Būdamas labai energingas ir apsiukrus, kopė savo pareigose šuoliais aukštyn. Neu-

ilgo jis jau vadovauja elitinei brigadai, kuri buvo atsakinga už Nigerijos vyriausybės ir taip pat už prezidento generolo Yakubu Gowen asmeninę apsaugą.

Gen. Garba, tada dar būdamas pulkininko laipsnyje, buvo priešingas gen. Gowon militarinei administracijai ir norėjo, kad kraštui vadovautų civilinė valdžia. Pasitalkinęs iš kitų dalinių bendraminčių karininkų ir būdamas elitinės brigados vadu, jis lengvai nusodino prezidentą Gowen. Bet naujoji valdžia ir toliau pasiliko militarinė, bet su pažadu, kad už keturių metų bus viskas perduota civiliams į naująją vyriausybę įėjo ir Garba, kaip užsienio reikalų ministras.

Tačiau po keturių metų militarinė valdžia neužleido civiliams perimti valdžią. Gen. Garba dėl

to protestavo, bet nesėkmingai. Atleistas iš ministro pareigų, jis išvyksta į Angliją studijoms. Čia baigia Harwardo universitetą ir tampa mokslo žmogus — parašė net dvi kontroversines knygas apie revoliucijas Nigerijoje. 1984 metais, nauja militarinė valdžia jį kviečia bendradarbiauti ir paskiria jį atstovu į Jungtines Tautas.

Čia gen. Garbe labai išpopuliarėja. Dėl savo malonaus ir linksmo būdo pasidaro visų labai mėgiamas. Tai atsispindėjo ir šiuose rinkimuose į prezidento postą, į kurį pretendavo Kamerūnas ir Egiptas, bet, sesijai susirinkus, atsisakė statyti savo kandidatūras.

Naujasis sesijos prezidentas yra gan plepus ir atviras kalbėti visais klausimais, išskyrus apie savo šeimą. Jo oficialioje biografijoje rašoma, kad jis yra vedęs ir turi vaikų. Užklaustas dėl savo esamos dydžio, jis visad atsako, kad tai yra karinė paslaptis.

Ši sesija būsianti rami

Taip kalba dauguma JT diplomatų, ir bendrai paėmus, atmosfera gan pakili. Namibijos ir Afganistano klausimai beveik išsprendę, Irano — Irako karo fronte kolkas dar ramu. Pietų Afrika jau švelnėja. Yra dar bėdų Libane, taip pat Izraelio ir palestiniečių neišsprendžianti problema, bet tos bėdos yra senos, prie jų visi kažkaip jau priprato ir daug triukšmo dabar tai dar nekelia. Šioje hemisferoje Nikaragvos sandinistų ir kontros kirvičias irgi kažkaip išblėgęs. Gal kas palies, kai bus diskutuojama narkotikų problema, Panama ir jos diktatorius Noriega.

O dėl Falklando salų padėties, šį klausimą palietė savo kalbje Argentinos prezidentas Carlos Saul Manem. Jis aiškiai pasakė, kad tos salos priklauso Argentinai ir nuo jų niekad ji neatsisakys.

Žinoma, bus daug kalbų ir diskusijų dėl JT finansinės būklės. Ji yra labai blogoj padėtyje, nes daug valstybių įskaitant Jungtines Amerikos Valstybes ir Sovietų Sąjungą, nėra įnešusių savo duoklės. JAV yra skolingos per 250 milijonų dolerių. Ar ši suma bus sumokėta, tai priklausys nuo

(nukelta į 4 psl.)

Kanauninkas Juozas Tumas-Vaižgantas, žurnalistas, įvairių laikraščių redaktorius, lietuvių literatūros klasikas, kurio 120 metų gimimo sukaktį rugsėjo 20 paminėjo lietuvių tauta.

VINCAS KUDIRKA

VIRŠININKAI

12

Pstrumskienė įsišnekėjus pradėjo skųstis:

— Svarūnas dar neišrinktas vaitu, o jau nori mus išmesti iš raštinės! tai ką jam mes! Jis giriasi, kad ir viršininkas jam menkas daiktas, kad galys jį pamokyt.

Viršininkienė įsidėmėjo šitą ir papasakojo savo vyrui. Vyras taipgi įsidėmėjo.

Atėjo 2 gegužės diena, rinkimų diena.

Kandidatai buvo keli, o tarp jų apsiukriausias Raibutis, matininko raštininkas. Jis puldinėjo tarp susirinkusiųjų nuo vieno prie kito, save girdamas, kitus priekdamas.

— Ką — sako, — Svarūnas išmano apie raštinę? Koks jis bus vaitas? Jis tik vaikus težino mokyt!

Vienas atsiliepia:

— O tu ar gali vaikus mokyt? Mat, paršas, pusantra klasės pabaigęs, o šneka prieš akademiką!

— Raibutis sugėdintas nulindo kažin kur. Bet jau jo dalykas liko praloštas. Dar prasčiau: paleido paskalą, kad Raibutis veisią Pstrumskio dukterį. To buvo jau per daug, kad Raibučio kandidatūra dingtų neatitaisomai.

Visi matyt, norėjo jį vaitus Svarūno. Dėl ko norėjo? Dėl to kad 1) tikėjosi iš jo, kaip išmanančio ir teisingo žmogaus, jog valščiaus neskriaus ir neslėps šelmysčių raštininko išvien su buvusiu vaitu padirbtu. 2) Svarūnas pažadėjo gyventi prie raštinės. O tai didelis žmonėms palengvinimas, nes iki šiol dažnai negalėdavo visko su sykiu raštinėje atlikti, turėdami kažin kur ieškoti vaito. 3) tikėjosi, kad Svarūnui pastojus vaitu, turės pasišalinti Pstrumskis, tinginys ir lupikas ir kad raštinėje bus įvesta tvarka. 4) Svarūnas buvo žmogus, nors aukšto mokslo, bet prieinamas, nedidžiulis.

Pstrumskio gi valščius nenorėjo ir labai kentė. O j, buvo už ką nekęsti! Lupdavo žmones kruvinai, be gėdos ir pasigailėji-

mo. Jau nieko nė nedirbdavo, tik, vaikščiodamas po raštinę, svarstė iš ko kiek galėtų išlupt.

Imdavo didelius pinigus net už tokius dalykus, už kuriuos nepriderėdavo imti nė skatiko. Už liudijimo išdavimą žemei pirtk nulupdavo po 3, 5 ir 15 rublių; už laiškelį gyvuliui parduoti imdavo po vieną arba du auksinus, už pasą į Prūsus — rublį ir t.t.

Plėsdavo už mažiausią daiktą. O nuo sugrįžusių iš Amerikos imdavo šimtais. Ypač pelnydavo gerai, kada žmonės su jo pagalba atsiimdavo ugniapinigių. Kam vėl teko gaut per vaitą pinigus iš skolininko, pagal teismo sprendimą, tai Pstrumskiui vis likdavo arti pusės visų pinigų — kitaip neidavo jų ieškoti. O jeigu dar kaltininkas paprašydavo užvilkt skolos gražinimą, tai raštininkėlis ir čia pelnydavo taip, kad abi pusės turėdavo jam įkišt. Sunku būtų išpasakoti visas Pstrumskio gudrybes žmonių plėšimo dalykuose. Pakaks jau to, kas aukščiau paminėta. Ir iš to galima matyt, kad valščius galėjo nekęsti Pstrumskio. Be šitų visų ypatybių, raštininkas mėgdavo dar "užtraukti", o žmonių reikalus atlikdavo tada kada jam pačiam patikdavo.

Tokiais raštininko darbais valščius ketino per susirinkimą pasi-

skųsti viršininkui ir prašyt, kad jį iškeltų, bet atsirado keli, kurie sudraudė tai daryt, sakydami: jeigu sykį bus išrinktas išmintingas vaitas, tai Pstrumskis pats turės pasitraukti. Paskui pasirodė, kad valščius padarė didelę klaidą, tylėdamas dėl raštininko atstatymo

Iš vakaro prieš rinkimus atvažiavo į Benderių kaimą žandarai, klausinėdami kaimynus apie Svarūną. Klausinėjo ką jis veikia, ar vaikų nemoko, ar turi sava lauką. Kaimynai pasakė, kad turįs lauką ir trobas įtaisytas. Veikė ką veiks lauko darbo nemokėdamas: skaito, rašo, o kad vaikus mokytų, tai negirdėję. Skundas buvo paduotas be parašų, o skundikai, Kirvelis su Klynaičiu, patys pasišilė liudytojais. Žandarai surinkę kaime apie Svarūną žinias, nesutinkamčius su skundu, visai nė neužėjo pas liudytojus skundikus. Tuodu vėl pakartojto savo skundą ir dabar labiausiai rėmė tuo, kad Svarūnas skaitęs knygas, laikydamai tai dideliu nusidėjimu.

Nors Pstrumskis kur kas dar prieš rinkimus pradėjo važinėti po kaimus, vaišint visus sutildamas savo kandidata, nors patsikvietė į pagalbą šlavikų smulkles žydą Šmulkį, vienok valščius Pstrumskio prisimeilinimui ne-

pritarė, nes, atvažiavus viršininkui ir paraginus rinkti vaitą, visi vienu balsu sušuko: Svarūnas, Svarūnas!

Viršininkui tai nepatiko. Juk jis pats nenorėjo Svarūno vaitu, ir dar Pstrumskį reikėjo gelbėti. Paliepia Kruglodurovas norintiems Svarūno pereiti į kitą pusę. Pereina visi, išskyrus 13 sutikusių būt kandidatais. Tiek daug kandidatų padarė Pstrumskis, tikėdamasis tuo būdu išsklaidyt balsus, kad mažiau tektų Svarūnui.

Tada viršininkas liepia rinkti vaito kandidatą. Valščius, pastebėjęs, kad viršininkas Svarūno nenori, sutarė rinkti jį kandidatus tokį žmogų, kuris galėtų atsisakyti, panorėjęs viršininkui tvirtinti jį vaitu. Išrinko Svainišių einantį jau ir be to dvi tarybas, raštinės užveždetojo ir bažnyčios priežiūros nario. Jis gavo apie 150 balsų. Pats viršininkas skaitė balsus ir rado jų 270. Visi pastebėjo, kad nemoka skaityt, bet niekas nieko nesakė nes Svarūnas turėjo 480 balsų, o Svainišius buvo pažadėjęs atsisakyti.

Pagaliau Kruglodurovas nežinodamas ką daryt, liepia rinkti trečią kandidatą, bet valščius tiesiog pasakė, kad jam

trečio kandidato nereikia, kad jį vaitus išrinko Svarūną, o jį kandidatus Svainišių.

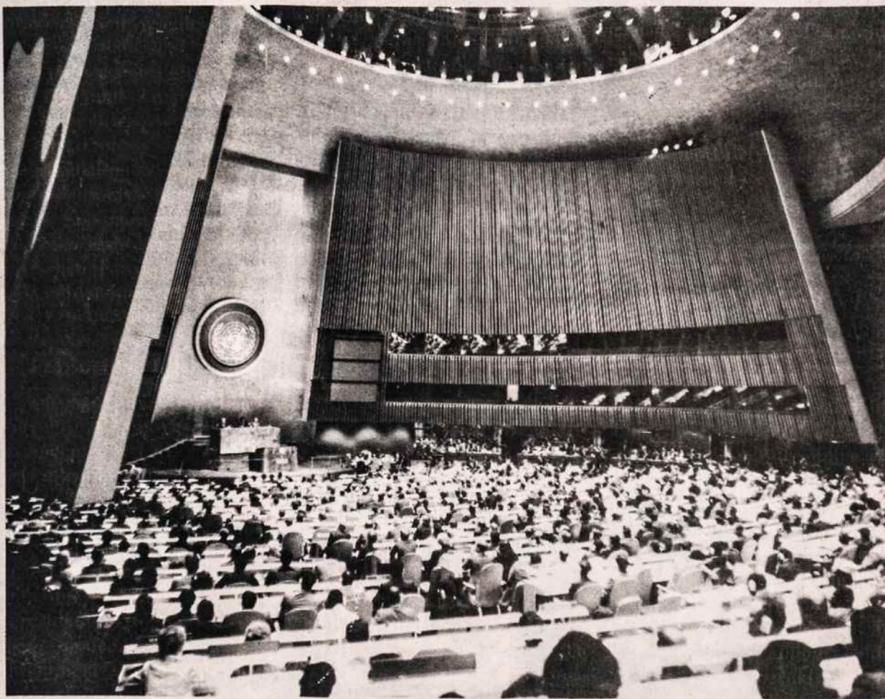
Pasirodžius, kad valščiaus negalima nieku būdu priverst rinkti trečio kandidato, nors kelis syk ragino, pats Kruglodurovas įrašė Svarūną j kandidatų lapą, kas dar iki šiol visai nebuvo padaryta.

— Ponia Pstrumskienė! Nebuvo čia taip, kaip pranašavai. Matyt žmonių nepažįsti.

Visą tą dieną landė Pstrumskis tarp žmonių ir klausė, ką šneka. Tą pat darė šlavikų Šmulkis su savo vaikais. tur būt, nelaimingas pagavo žinias, nes Pstrumskis baisiai nusiminė. Išvydęs pavojų kybantį ties savo galva, stvėrėsi iš paskutiniųjų gelbėtis.

Iki šiol buvo pasitikėjęs savi mi; dabar nepasisekus, šoko ieškoti pagalbos pas kitus. Nuvažiavo pas Virdulynės teisėją Bandyčių, kuris buvo išgarsėjęs skundų rašinėjimu prieš savo priešininkus ir jiems painių dariniųjų kiekvienių rinkimų metu.

(Bus daugiau)

Jungtinių Tautų generalinė asamblėja, susirinkusi 44-tai sesijai. Ar šie ponai, patogiai sėdėdami, prisimena kaip sovietų pavergtos tautos, siekia laisvės? Photo UN 174375/E. Debebe

JUNGTINĖSE TAUTOSE ŠIEMET RAMIAU

(atkelta iš 3 psl.)

Amerikos kongreso, kuris dar kol kas nepasiduoda prezidento Bush spaudimui. O dėl Sovietų skolos, kuri taip pat viršija 200 milijonų, padėtis gerėja — sovietai pradeda ją apmokėti, bet labai neskubėdami ir labai mažom dalim.

Užkulisiuose daug kalbama apie dabartinę padėtį sovietų sąjungoje, o ypač apie Gorbačiova. Teko susitikti su įvairių kraštų diplomatais ir spandos žmonėmis. Visi labai gerai susipažinę apie ten vykstantį etninį judėjimą. Daugumas yra įsitikinę, kad tai tik pradžia — tas etnis judėjimas plės dar daug plačiau. Pabaltijo kraštams visiškos nepriklausomybės rytojais jau aušta. Ne vienas tvirtino, kad tai tik laiko klausimas — anksčiau ar vėliau Pabaltijo kraštai bus pilnateisiai Jungtinių Tautų nariai.

Prezidentas Bush kalba

Kai dabartiniai Amerikos ir Sovietų tarpusavio santykiai kuone medumi kvepia, visi su nekantrumu laukė prez. Bush kalbos, kurią jis pasakė pirmadienį, rugsėjo 25.

Tai buvo lyg ir sugrįžimas prezidentui į savo buvusius namus. Prezidento Nixono laikais jis čia kaip ambasadorius atstovavo Jungtinėm Amerikos Valstybėm. Tada Jungt. Tautose jis buvo gan lengvai pasiekiamas, ir šių eilučių autoriui ne kartą teko susitikti bei pasikalbėti Pabaltijo kraštų laisvės ir nepriklausomybės klausimais.

Tačiau dabar jis čion atvyko kaip JAV prezidentas. Viskas pasikeitė — jis pasidarė nepasiekiamas. Tokios jo asmeninės apsaugos dar nėra tekę man matyti. Einant į JT jo kalbos klausyti, net šešis kartus mano, kaip spaudos atstovo, kredencialai buvo tikrinami. O patį prezidentą mačiau tik iš toli, visad apsuptą diplomatų ir augalotų sargų.

Prez. Bush kalbos tema lietuviams nusiginklavimą, o ypač cheminių ginklų rezervų sumažinimą. Prezidentas pasiūlė, kad JAV sumažins tuos rezervus 80 procentų, žinoma, jei tiek pat sumažins ir Sovietai. Jis taip pat pažadėjo, jeigu būtų pasirašyta sutartis, draudžianti cheminius ginklus visame pasaulyje, per dešimtmetį sunaikinti visus amerikiečių cheminius ginklus ir jų atsargas.

Po savo kalbos, prez. Bush, nesulaukę didelių ovacijų, kurių susilaukė pereitųjų metų lapkričio mėnesį kalbą pasakęs Gorbačiovas, taip pat kalbėjęs apie

nusiginklavimą. Tai parodo, kad amerikiečių vedama politika ir konkretūs pasiūlymai ne visiems yra priimtini, o gal ir ne visi suprantami.

Sovietų atsakymas

Sekančią dieną kalbą pasakė Sovietų Sąjungos užsienio reikalų ministras Edvardas Švarnackas pareikšdamas, kad Sovietų Sąjunga priima prez. Bush pasiūlymą ir sutinka sunaikinti visas chemines dujas, nelaukiant pasaulinės sutarties, kurios pagedauja prez. Bush. Jis savo kalboje kelė taip pat ir visų kitų ginklų sumažinimo klausimą, branduolinių ginklų tolimesnių bandymų sustabdymą ir reikalingumą sumažinti karinio laivyno

jėgas.

Nedaug valstybių galvų

Kai šiai JT Generalinės asamblėjos sesijai per daug dėmesio nėra skiriama, parodo ir tas faktas, kad tik saujelė valstybių galvų atvyko ir pasakys kalbas. Be Argentinos prezidento yra dar atvykęs Brazilijos prezidentas. Taip pat žada pasirodyti Didžiosios Britanijos premjeras, Naujosios Zelandijos premjeras ir gal dar vienas, kitas. Dauguma valstybių bus reprezentuojamos jų užsienio reikalų ministrų. Neatvyks ir palestiniečių PLO vadas Arafatas, negavęs vizos įvažiuoti į šį kraštą ir po to pareiškęs, kad jis ir nenori čion atvykti.

PROJEKTUOTAS REPREZENTACINIS CHORAS IŠ LIETUVOS Į JAV

Su įdomumu perskaičiau *Darbininko* Nr. 34 straipsnį "Lietuvių Paviljonas New Yorke — 1939 metų Pasaulinėje Parodoje — Lietuvių diena ir didžioji dainų šventė". Pasigėdau tik informacijos apie Lietuvoje pradėtą ruošti reprezentacinį chorą, kuris vyktų į JAV. Tiek šiame rašinyje tiek informacijos.

Lietuvoje, keletą metų dar prieš 1939 metus, buvo keliamas klausimas pasiūsti reprezentacinį chorą koncertams į JAV. Bet piniginiai reikalai viską nulėmdavo. Vis nebuvo lėšų!

Reikalas pasikeitė kiek geresnėn pusėn: 1938 įvyko Tautinė Olimpijada Kaune. Buvo atvykę iš JAV geras būrys sportininkų ir visuomenės veikėjų. Atvyko ir PIRMYN choras iš Chicago, vadovaujamas K. Steponavičiaus (miręs). Choras koncertavo eilėje miestų Lietuvoje ir man kelis kartus teko dalyvauti jų kelionėse.

Kiek tuo metu teko patirti, atvykusieji iš JAV asmenys (ypatingai K. Steponavičius), kalbėjosi su Švietimo viceministru K. Masiliūnu — kuris buvo gana palankus šiam reikalui — siūstį reprezentacinį chorą į JAV.

Pasibaigus Olimpijadi ir svečiams išvažinėjus, 1939 sausio pirmomis dienomis mano brolis kompozitorius — chorvedys Klemensas V. Griauzdė (žūr. *Liet. Encikl.* VII ir XXXVII tomas — miręs 1983.V.31 d. Vilniuje) buvo iškviestas pas viceministerį K. Masiliūną. Mano broliui buvo pranešta gera žinia: vyriausybė nutarė siūsti 60 asmenų mišrų chorą į Pasaulinę

Parodą New Yorkan, dalyvauti Lietuvių Dienoje ir didžiojoje dainų šventėje. Buvo numatyta ir keletas koncertų didesnėse lietuvių kolonijose — miestuose. K. Griauzdė kviečiamas vyr. dirigentu. Jo pareiga padaryti — suorganizuoti gerą chorą iš Kaune esamų geriausių chorų, susatyti repertuarą. Taip pat surasti tinkamą pavaduotoją — dirigentą. Išvyka užtruktų 1 mėn. Lietuvos vyriausybė apmoka visas kelionės išlaidas (Kaunas - New York ir atgal), plus kiek pašalpos choristams. O atvykus į JAV perims globoti ir rūpintis specialus sudarytas komitetas.

Dar p. Masiliūnas patarė visą ruošą iki tam tikro laiko laikyti paslaptį.

Taip K. Griauzdė pradėjo ruošti planus išvykai. Atranka būtų iš šių chorų: a) Jaun. Lietuvos centrinio choro, b) Šaulių S-gos centrinio choro, c) Dainos D-jos choro ir gal keletas iš V. D. U-to choro. Repertuaras numatytas daugumoje žinomas ir dainuojamas tų chorų. Gal tik viena — kita daina būtų įjungta, kurią reikėtų išmokti. Taip pat reikėjo išmokti JAV himną ir porą dainų.

Patikrinimas — atranka vyktų V. Kudirkos mokyklos patalpose, Kaune, Trakų g-vėje. Ten vykdavo J. L-vos centr. choro repetitijos vakarais.

Daugumoje būsimo choro dalyvių buvo valst. įstaigų, bendrovių ar įmonių tarnautojai ir keletas kariškių. Visi numatyti kandidatai turėjo paimti 1 mėn. atostogų. Kurie būtų tam tikrų klubių — Švietimo ministeri-

"DAIŪ SKRYNELĖ" ATNEŠA "TĖVIŠKĖS KAMPELĮ"

Tie žodžiai turėjo būti parašyti dar prieš vasarą, bet vasara jau tokia — išbarsto mintis, sukarmo nuotaikas ir lieka tik pėdos, įmintos pajūrio smėlyje.

Reikėjo žodžius atidėti rudens ramiems vakarams, nes tada geriau pasieks skaitytojus.

Kaip atsidaro geroji "dainų skrynelė"

Dar 1894 metais poetas Adomas Jakštas išleido rinkinį "Dainų skrynelė". Koks buvo džiaugsmas, kai anais tamsiais laikais ten atsidaro skrynelė ir pateikia daugybę negirdėtų dainų — eilėraščių. Dabar pasirodė kita "dainų skrynelė", vėta dėmesio. Tai kasetė, kurią išleido solistė Slava Žiemelytė ir kurią pavadino "Tėviškės kampelis". Kasetės — "dainų skrynelės" namus pripildė įvairiausių muzikos. Bet kasetės dažniausiai triukšmingos "nūdienos" vaisiais. Taip pat ir radijo stotys daugumoje transliuoja dabarties "roko" muziką, kuri pasižymi triukšmu, labai išryškinamu ritmu. Bet yra ir klasišinės geros muzikos, kuri pradžiugina namų kambarius.

Šį kartą "dainų skrynelė" atsidaro klausytojams su savita ir gera muzika. Iskarto patraukia garsajuostės švarumas, jos techniškas tobulas atlikimas. To efekto pasiekti nėra taip lengva, — reikia daug dirbti ir rekorduoti geroje garso studijoje. Visi įrašai garsajuostėje atlikti rūpestingai, skoningai. Tai jau yra nemažas laimėjimas. Taip ši garsajuostė įsirašo į pirmąsias bet kada išleistas lietuviškas garsajuostes. Tai tikrai džiuginanti "dainų skrynelė".

Kas tie atlikėjai

Juostelę išleido Slava Žiemelytė, kuri turi gražaus tembro mezzosoprano balsą, turi ilgų metų dainavimo kultūrą ir malonų muzikinį skonį. Ji pasitelkė kitus profesionalus: muziką pianistą Joną Govėdą, smuikininkę Reginą Audet, fleitistą Tomą Reginą.

Visi menininkai įjungti įvairiai, kad tik būtų daugiau platumos pasireikšti atskiriems instrumentams ir balsui. Kartais jie visi atlieka kurią dainą kartais tik pianinas palydi ar smuiką ar fleitą.

Atidarykime "dainų skrynelę"

Tai atidarykime "Dainų skrynelę". Pradeda Slava Žiemelytė sodriu balsu, drauge įnešdama ir subtilumo, ir ilgesio. Ji atlieka "Kur bakažė samanota", žodžiai Pr. Vaičiūčio, muzika St. Šimkaus, instrumentuota J. Govėdo. Kūrinį atlieka solistė, smuikininkė Audet, fleitistas Regina ir pianistas Govėda.

Antrame kūrinėje, Balio Dvariono "Prie ežerėlio" gražioje smuiko pjesėje, pasigirsta tik Audet smuikas ir Govėdo pianinas. "Plaukia Nemunėlis", kompozicija J. Andriulio, žodžiai Budrytės, atlieka vėl Slava Žiemelytė. Ji dainuoja dviem balsais — sopranu ir altu. Pianu palydi Govėdas.

F. Devienne trečią sonatą — Allegro, Rondo atlieka smuikininkė Audet ir pianistas Govėdas. Pirmoji dalis baigiama išplėta "Oi neverk motule" J. Naujalio, žodžiai Maironio. Dai-

nuoja Žiemelytė, smuiku palydi Audet, fortepijonu — Govėdas.

Antroji pusė pradedama C. Gluecko "Palaimintųjų šokių", — fleita groja Regina, pianu palydi Govėdas.

Originaliai skamba rečiau girdima "Tėviškės laukai", muzika V. Banaičio, parašyta pagal Čiurlionio styginių kvarteto pirmąją temą. Atlieka Žiemelytė, Govėdas. A. Stankevičiaus sukurtoje dainoje "Jūroje" (žodžiai Dagio) vėl girdime Žiemelytę, fleitistą Reginą, pianistą Govėdą. "Tykiai, tykiai", liaudies dainą — harmonizuotą B. Budriūno, instrumentuotą J. Govėdo, atlieka visas kvartetas. "Matau" — muzika R. Apeikytės, žodžiai Pr. Lemberto, atlieka Žiemelytė, fleitistas Regina, pianistas Govėdas.

Baigiama ilgesinga "Lietuva brangi", muzika J. Naujalio. Kūrinį groja fleita, palydi pianinas.

Visi čia minimi muzikai yra profesionalai, savaip įdomus kiekvienas, ir jų atlikti kūriniai turi savitą grožį ir savitą vertę.

-o-

"Tėviškės kampelis" yra tikrai maloni staigmena triukšmingų garsajuosčių tarpe. Kas jos paklausys tikrai turės ne vieną malonią atgavos valandėlę.

Garsajuostės išleidimą parėmė: Kanados Lietuvių Bendruomenė, Priskėlimo parapijos kredito kooperatyvas, Parama kredito kooperatyvas, Rosa ir Kazys Ražauskai, gyveną JAV. Visi pirmieji yra iš Toronto aplinkos. Garsajuostės kaina 10 dol. Gaunama pas platintojus. (p. j.)

Toronte išleista labai gerai įrekorduota garsajuostė — kasetė — Tėviškės kampelis. Juostelę įrekorduo: Slava Žiemelytė — altas, Jonas Govėdas pianistas, Regina Audet — smuikininkė, Tomas Regina — fleitistas.

MERGAITĖS NORI SUSIRAŠINĖTI SU AMERIKA

Darbininko redakciją pasiekė dviejų mergaičių bendras laiškas. Rašo jos iš Kuršėnų kampelio. "Norėtume susirašinėti su tautiečiais. Mes tiek metų buvome atskirti nuo Jūsų, girdėjome apie Jus vien bloga. Dabar po truputį "ledai pralaužiami", tačiau dar reikės stipriai kovoti dėl Nepriklausomos Lietuvos.

Jos abi turi po 16 metų ir gyvena Kuršėnų miestelyje. Jų adresai

Pirmos:

USSR — Lith. — TSR Šiaulių raj.

Kuršėnai, 235420

Komunarų — 2.

Almenai Brikytei

Kitos adresas:

USSR — Lith. — TSR

Šiaulių raj.

Kuršėnai 235420

Užmiesčio — 6.

Sandrai Dovidaitytei

Sėkmės jums, jaunos mergaitės. Užaukite geros lietuvaits!

— Madų paroda, rengiama Putnamo seselių rėmėjų, įvyks spalio 15 Chicago Jaunimo Centre .

— Stasys Maziliauskas, "Lietuvių kelias krikščionybėn", istorinė apžvalga, išleista Amberland Publishing Company ir Lituanistikos tyrimo ir studijų centro. Knygoje plačiai aprašomas krikščionybės vystymasis Europoje, atėjimas į Mindaugo laikų Lietuvą. Knyga didelio formato, 311 psl.

Aleksandras T. Griauzdė

ŠARŪNO MARČIULIONIO DEBIUTAS AMERIKOJE

Rugpjūčio 13 d. laidoje *The Boston Globe* išspausdino straipsnį apie pirmąjį iš Lietuvos atvykusį profesionalų sportininką Šarūną Marčiulionį, kuris buvo amerikiečių pastebėtas Seoulo olimpijadoje kaip vienas iš "pasaulinės klasės" krepšininkų.

Marčiulionis pasirašė sutartį žaisti amerikiečių profesionalų klube "Warriors", bet sutarties detalės neskelbiamos. Vienok žinoma jau, kad Šarūnas yra susipratęs mūsų tautietis, nes jis atsiskakė pozuoti fotografams prie raudonosios vėliavos ir spaudos konferencijoje pareiškė: "Aš ne rusas. Aš lietuvis".

Šarūno atsiradimas Amerikoje buvo ilgas kelias per įvairias sovietų ir amerikiečių biurokratijas, kol pagaliau jis atsirado šioje žemėje. "Aš vis netikėjau, kad visa tai įvyks, kolei neatsiradau lėktuve į Ameriką" — sakė jis.

Vienas iš pagrindinių faktorių Šarūno atsiradimo Amerikoje be abejo yra pati "perestroika", tačiau kitas labai svarbus fakto-

rius yra amerikietis vardu Donn Nelson, 26 metų amžiaus, kurio tėvas yra "Warriors" klubo treneris. Judviejų santykiai užsimezė 1985 metais, kuomet Donn, kolegijos studentas, žaidė krepšinį su studentų komanda prieš kitas Rytų Europos komandas. Sykį teko jiems išeiti į rungtynes su komanda iš Kauno, Lietuvos. Toje komandoje Donn Nelson pastebėjo milžinišką gyvniką, atletiškos išvaizdos, ir jam tuojau buvo aišku, kad tai medžiaga didžiam krepšininkui. Tuoj po rungtynių jiedu susipažino ir nuėjo valgyti vakarienės. Susidraugavo iš karto.

Dabar Šarūnas treniruojasi komandos stovykloje Henniker, New Hampshire. Anglų kalba yra problema, bet yra būdai ją apeiti. Komanda nori jį patreniruoti kaip puoliką. "Kaipo grynėjas skalėje nuo 1 iki 10, Šarūnas yra 9" sako Donn Nelson, bet jis norėtų jį išnaudoti ir kitose pozicijose.

J. Š.

SKAUTŲ PADĖKA

Lietuvos skautams besilankant, daug šeimų globojo ir įvairiuose miestuose apdovanojo. New Yorke į savo namus priėmė A. Katinienė, R. Česnavičienė. Sueigos metu buvo surinkta ir jiems įteikta 250.00 dol. Dovaną gavo Kasos įstaigoje.

Šia proga aukojo: A. ir J. Bobeliai — 100.00 dol., M. Šalinškievičienė — 25.00 dol., H. ir I. Lauciai — 20.00 dol.

Po 10 dol. aukojo: kun. K. Pugetvičius, A. ir D. Šilbajoriai, J. Pašukonis, E. ir H. Andriuška, J. ir M. Klivečkos, Alf. Samušis, A. Garbauskas, A. Penikas, J. ir I. Vilgaliai, I. Kirkylienė, V. Matusaitienė, A. ir R. Gudaičiai. R. Kezys aukojo 5 dol.

Didelė padėka tenka Drąsučiui Gudeliui už 1000 dol. auką. Ši auka padėjo 4 narius nuskraidinti į Kaliforniją kur ten vyko vadovų ir vadų kursai.

Visiems reiškiam skautišką ačiū!

PIANO KONCERTAS

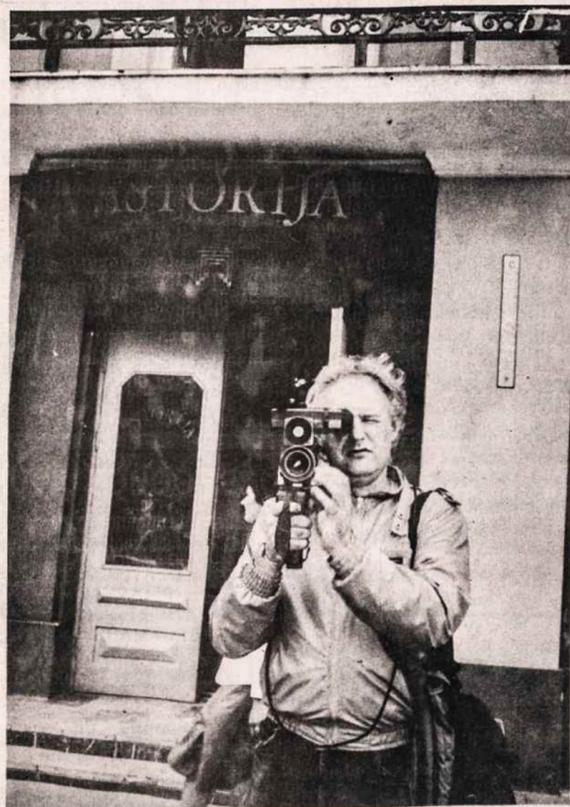
Randolph, N.J.

Rudenėjant vėl atgyja kultūrinis New Jersey gyvenimas. Štai spalio 7, šeštadienį, ir už New Jersey ribų žinoma pianistė Frances A. Covalesky Morris County kolegijos studentų centro auditorijoje, Randolph, N.J., atliks Chopino, Beethoveno, Liszto ir Čiurlionio veikalų koncertą. Jį rengia šiaurinės New Jersey lietuvių klubas, išaugęs iš toj kolegijoj veikiančių lietuvių k., kultūros ir geografijos kursų klausytojų, kuriems tuos dalykus dabar dėsto Moterų klubo federacijos Lietuvos klubų JAV pirmininkė Aldona Pintsch.

Francis A. Covalesky yra dažna lietuvių renginių viešnia ir įvairių koncertų ir solistų palydovė pianu. Savo metu ji buvo muziko Viktoro Ralio vadovaujamo kvarteto akompaniatorė. Ji yra įsigijusi bakalaureatės laipsnį iš Douglas kolegijos, New Brunswick, N.J. ir magistrės laipsnį iš Manhattan School of Music, New York City.

Koncerto pradžia 7:30 val. vak. Įėjimas 5 dol. Koncerto pelnas skiriamas klubo stipendijų fondui.

K. J.

Viktoras Kapočius, žinomas fotografas ir filmuotojas, gyvenęs Vilniuje, filmuoja Vilniuje prie atnaujinto "Astrijos" viešbučio. V. Kapočiaus nuotraukų daug patenka į Darbininką ir į kitus Amerikoje leidžiamus laikraščius. Nuotr. Ed. Šulaičio

V. KAPOČIUS FOTOGRAFUOJA IR FILMUOJA

Lietuvos ir išeivių lietuviškoje spaudoje po foto nuotraukomis matome V. Kapočiaus pavarde. Tai vilnietis lietuvis fotografas Viktoras Kapočius, kuris lietuvius plačiai pasaulyje supažindina su naujaisiais įvykiais tėvynėje.

V. Kapočius ne tik fotografuoja, bet ir filmuoja video kamera ir jo juostos atkeliauja ir į Š. Ameriką. Pernai vėlyvą rudenį jis pats buvo atvežęs nemaža juostų, daugumoje liečiančių šių dienų lietuvių kovą už laisvą ir nepriklausomą gyvenimą. Tas juostas jis pats čia rodė keliose lietuvių kolonijose, o išvažiuodamas — paliko draugams bei pažįstamiems. Nemaža iš tų juostų

yra padaugintos ir plačiai paskleistos tautiečių tarpe.

Dėl savo lietuviškos linijos jis neseniai turėjo nukentėti "Jedinstvos" mitinge Kalnų parke Vilniuje rugpjūčio 10. Ten jis buvo nusiųstas kaip *Gimtojo Krašto* (jame jis darbuojasi) foto korespondentas. Jis šios rusų-lenkų "vienybės" darbuotojų buvo apstumdytas, nukentėjo jo aparatai ir tik milicijai įsikūšęs jis galėjo nuo užpuolikų išsigelbėti. Gerai, kad išvengė didesnio sužalojimo.

Reikia palinkėti V. Kapočiumi ir toliau sėkmės jam žinant nuotraukose lietuvois žmonių pastangas kovoję už savo laisvę. (e.š.)

VĒLINĖS IR RĒMĒJŲ SĄSKRYDIS

Nekaltai Pradėtosios Marijos seserų vienuolyne spalio 29 d. ruošiamas šio vienuolyno rėmėjų sąskrydis, kuris pirmiausiai skiriamas maldai už mirusius ir kapinių lankymui, kad galėtume kartu pasimelsti ir kartu pabendrauti su mirusiais artimaisiais, dalyvaudami mišiose ir melsdamiesi kapinėse. Vėlinės — tai sena mūsų Bažnyčios tradicija, kuri labai įsiskajūsi į lietuviškus papročius. Ji išliko gyva mūsų tėvynėje, nepaisant komunistinio ateizmo primityviai barbariškų pastangų išbraukti ją iš gyvenimo. Nuo pernai metų, kai ėmė kaltis pirmosios tiesos ir laisvės žibutės žiaurios stagnacijos šalčių sukaustytoji žemė, šių tradicijų apeigos vėl laisvai atliekamos Lietuvoje.

Todėl ir mums, esantiems toli nuo savo protėvių kapų, tinka jungtis ne tik su mūsų brangiais, iškėliavusiais į anapus tru-

pančio laiko, bet ir su broliais Tėvynėje, kurie tą dieną melsis už mirusius šeimos narius, už žuvusius nepriklausomybės kovoje ir už pokario didvyrius, paaukojusius savo jaunas gyvybes už laisvės principus.

Putname mūsų seselių darbai ir nuotaika grindžiami ryšiais su amžinybe, ieškant jos ne tik anapus laikinumo slenkščio, bet ir mūsų dienų skubėjime į amžinybę Kūrėjo prieglobstį. Pas jas minėdami Vėlinių dieną pajuntame mūsų mirusių švintincią laimę daug ryškiau už savo laikino išsiskyrimo liūdesį. Ryškiau pajuntame ir žemiško buvimo trapumą savo sielos amžinumą. Todėl čia daugiau mūsų mirusių džiaugsmo atspindžio, negu atskyrimo liūdesio, ryškesnė vienybė tarp praeities, dabarties ir niekada nepasibaigiančios ateities. Susirinkę čia pažvelgsime, kuo prisidėjome per praėjusius metus prie seselių darbo ir kuo galėtume prisidėti prie jų darbo ateinančiais metais. Čia ne tik jungsime savo artimųjų atminimą su susikaupimo malda, bet kartu ir pažvelgsime pro prof. B. Mačiuikos paskaitos mintis, kaip dabarties įvykiai pinasi į naujos istorijos lapus, paieškosime ateities atspindžio dabartyje. Pasidžiaugsime ir savo praeitimi, savo tradicijomis, paklausydami jų skambėjimo Bostono ansamblio Soudauto atliekamąjį liaudies muzikoj.

Visi esame Putnamo seselių rėmėjai, nes visi pritariam jų darbams, kurie mums padeda lietuviškų tradicijų keliu artėti prie gėrio Kūrėjo jau čia žemėje ir mūsų laukiančioj amžinybėje. Todėl visi kviečiami dalyvauti šiame renginy spalio 29 d. Iki pasimatymo lietuviškame meilės ir vilties Židiny Putname!

Č. Masaitis

TOLIMA SKAITYTOJA

Darbininko administraciją pasiekė tolimos skaitytojos laiškas. Ji yra Gražina Grininė, pulkininko Kazio Griniaus našlė, o šis pulkininkas buvo Lietuvos prezidento Kazio Griniaus sūnus.

Gražina Grininė gyvena pas savo sūnų Algį Grinių, kuris jau per 25 metus gyvena Spokane, Washingtono valstijoje. Ten nėra sutikęs jokio lietuvio. Lietuvių yra Seattle, Washingtono, bet jis ten nenuvyksta ir nieko nepažįsta.

Pas sūnų gyvena jau 6 metus, prieš tai 18 metų gyveno Romoje. Jos vyras pulkininkas Kazimieras Grinius mirė 1965 metais.

Laišką baigia: "Kai trūksta tautiečių, bus malonu skaityti jūsų laikraštį". Gražina Grininė

ATVYKSTA SĄJŪDŽIO SEIMO TARYBOS NARYS

Po Ameriką važinėję Sąjūdžio Seimo Tarybos narys, Lietuvos Persitvarkymo sekretorius Arvydas Juozaitis. Rugsėjo 11-14 dienomis susitiko su Michigano senatoriaus pirmuoju pavaduotoju Saulium Anužiu. Dvišes praleidė keturias dienas, nagrinėdami valdžios sudėtį, funkcijas ir veiklą.

Kviečiamas LB New Yorko apygardos valdybos jis, spalio 11, trečiadienį atvyksta į New Yorką ir tos dienos vakare 7 v.

kalbės Kultūros Židinio mažojoje salėje, paliesdamas dabarties aktualijas. Į Židinį jį palydės dr. Juozas Kazickas, pas kurį jis svečiuojasi.

Ivykiai Lietuvoje labai kunkuliuoja, vis ateina naujos žinios, tai visiems bus įdomu susitikti su tuo įtakingu žmogumi, kuris gerai pažįsta dabartinę valdžią.

Visi prašomi tą vakarą atvykti į Židinį. Jūsų laukia ir šaukia Lietuva tėvynė!

SKELBIAME LIETUVIŲ FONDO LĒŠŲ TELKIMO VAJŲ!

Su Lietuvos atgimimo aktyvesniais gyvenimui, Lietuvos Fondo reikšmė darosi vis svarbesnė ir reikalingesnė. Todėl šaukiame į talką visus Lietuvos Fondo narius skatinti savo gimines, draugus ir pažįstamus įstoti, į Lietuvos Fondo rėmėjų eiles.

Lietuvių Fondas jau artėja 4.5 mil. vertės ir jo gaunamos palūkanos vis daugiau ir daugiau remia visas lietuviško gyvenimo veiklos išraiškas.

Lietuvių Fondo lėšų telkimo vajų atžymėti rengiami koncertai 1989 m. spalio 28 d., šeštadienį, Kultūros Židinyje, Brooklyn, N.Y., ir kviečiame atsilankyti. Koncerte dalyvauja: Linda Veleckytė, smulkas, iš Chicagos, Birutė Vizgirdienė, soprano iš Los Angeles, Alvydas Vasaitis, piano iš Chicagos.

Yra platiniami loterijos bilietai, koncerto išlaidoms padengti, skatiname juos nusipirkti. Tenelieka nė vieno New Yorko apylinkėje lietuvių ar lietuvių, kurie nebūtų Lietuvos Fondo nariai. Įamžinkime savo šeimas į Lietuvos Fondo rėmėjų eiles. Tėbūna tai kiekvienos šeimos garbės reikalas.

Čekius prašau rašyti Lietuvos Fondas ar Lithuanian Foundation, Inc. (tax deduct.) Dėl informacijos prašau kreiptis ir aukas siųsti:

Lilė Milukienė, LF Atstovė New Yorke
111 Grohman Lane
Plainview, N.Y. 11803

Laukiame visų talkos ir paramos,

LIETUVIŲ FONDO VAJAUS IR
KONCERTO RENGIMO KOMITETAS

REMKIME KELIĄ Į LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĘ

Pasižadau šiam vajui aukoti \$1,000 \$500 \$100 \$50 \$.....

Dabar siunčiu \$.....

Auka mano vardu Auka jamžinti

Vardas, pavardė

Adresas

Zip

Parašas

Data

Čekius rašyti: Lithuanian Foundation, Inc.

Visos aukos nurašomos nuo mokesčių (ID No. 36-6118312)

Prašome pažymėti, jeigu Jūsų darbovietė turi „Matching gift“ programą

iš visur

Petras Jurgėla, Lietuvos skautų įkūrėjas, pirmūnas, rugsėjo 30 sulaukė 88 metų. Gyvena Uniondale, N.Y. Jis ir dabar tebėra aktyvus, tvarko savo raštus, rūpinasi jų išleidimu. Rugsėjo 17 jis dalyvavo New Yorko skautų-skauciu sueigose Kultūros Židinyje, kada ten svečiavosi skautai iš Lietuvos.

— Anna Klizas Wargo, Lietuvos vyčių centro valdybos pirmininkė, įvertindama *Darbininko* talką Lietuvos vyčių veikloje, po metinio seimo atsiuntė 50 dol. auką laikraščium stiprinti. *Darbininko* leidėjai nuoširdžiai dėkoja.

— Vilniaus Universiteto ansamblis koncertuos Toronte, Mississaugoje, Anapilio salėje, spalio 17 ir 18.

— Bernardas Brazdžionis spalio 28 tradiciniame *Ateities* žurnalo vakare skaitys savo kūrybą Jaunimo Centre, Chicagoje, o taip pat pademonstruos vaizdajuostę iš savo kelionės Lietuvoje.

— Leonas Oksas, gimęs ir anksčiau gyvenęs Chicagoje, sulaukęs 80 metų, rugsėjo 8 mirė Los Angeles, Calif. Velionis priklausė prie eilės lietuviškų organizacijų ir buvo ilgametis *Darbininko* skaitytojas.

— Lietuvių krikščionių demokratų konferencija, susirinkusi Chicagoje rugsėjo 2-3, išsirikino naują centro komitetą, kurį sudaro: dr. Česlovas Masaitis, Alfonsas Dzikas, Bronė Kuodienė, Antanas Razgaitis, dr. Alfonsas Stankaitis, Adolfas Venkus, Pranas Povilaitis, Justinas Šidlauskas ir Vladas Šolūnas. Po kelių kadencijų Chicagoje, centras perkeliamas į Atlanto pakraščius.

— Naujosios Anglijos Lietuvos vyčių festivalis įvyks spalio 15 Maironio Parke, Worcester, Mass.

— Aktorė režisierė, Nijolė Martinaitytė spalio 7 atvyks į Omaha, Nebr., atlikti programą rudens vakare, kurį ruošia LB valdyba.

— A. a. kun. Domininkas Petrauskas, Telšių vyskupijos kunigas ir dirbęs pastoracijoje tarp vokiečių, mirė rugpjūčio 8 Hamburge. Velionis buvo gimęs 1911 gruodžio 9. Kunigu įšventintgas Telšiuose 1936 birželio 11.

— Martyno Jankaus šaulių kuopos valdyba Brocktone, Mass. per kuopos išdininką Antaną Šedukį *Darbininkui* stiprinti atsiuntė 50 dol. auką. *Darbininko* leidėjai nuoširdžiai dėkoja.

— Gyvosios tautodailės paroda spalio 28 - 29 ruošia Chicago Lietuvos Tautodailės institutas Balzeko Lietuvos Kultūros muziejaus meno galerijoje.

— Nauji *Darbininko* skaitytojai: A. Anderson, Brockton, Mass. Užsakė kitiems: Gedgaidai, Kliorės ir Navickai, W. Village, Calif. kaip vestuvinių dovaną R. Pauliui su žmona, Pater-son, N.J. Sveikiname naujus skaitytojus ir dėkojame užsakytoms. Naujiems skaitytojams *Darbininko* prenumerata pirmiems metams tik 15 dol. Atnaujinant — visiems 20 dol. metams.

NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS SEIMŲ PROTOKOLAI

Nepriklausomos Lietuvos seimų protokolai yra dalis Nepriklausomos Lietuvos įstatymdavystės proceso, Lietuvos valstybiniam talentui paliudyti niekas taip gerai nepasitarhauja, kaip Lietuvos seimai, sujungdami bendram darbui labai toli viena nuo kitos stovinčias visuomenines sroves ir ideologijas.

Seimų protokolai atskleidžia ano meto politines sąlygas, socialines aplinkybes, tikinį vystymasi ir t.t. Tų svarstymų aplinkoje buvo kuriami ir priimami Nepriklausomos Lietuvos įstatymai.

Seimų protokolai ir "Vyriausybės Žinios" yra pačių lietuvių ir lietuvių kalba istorinės reikšmės kūriniai. Labai vertingas XVI-jo amžiaus "Lietuvos Statutas" buvo taip pat lietuvių kūriny, tačiau ne lietuvių kalba parašytas.

Pagal šį projektą, protokolai

padedami keliose vietose, kad nepražūtų ir būtų prieinami visuomenei. Šių seimų protokolų leidėjui pavyko surinkti visų seimų protokolus nuo 1920 iki 1939 metų pabaigos. 1940 metų pradžios (iki okupacijos) protokolų nerasta.

Vieną komplektą sudaro daugiau kaip trylika tukstančių puslapių.

I rinkinį įeina:

1. Steigiamojo Seimo darbai (1920-1922)
2. Pirmojo seimo stenogramos (1922-1923)
3. Antrojo seimo stenogramos (1923-1926)
4. Trečiojo seimo stenogramos (1926-1927)
5. 1936 metų ir vėlyvesnės seimo stenogramos (1936-1939)

Visas rinkinys sudėtas į 18 knygų.

Šį projektą organizavo ir medžiagą surinko leidėjas dipl.

ekon. Jonas Sakas-Sakevičius.

Patarimais, darbu ir pinigais prisidėjo dr. Juozas Meškauskas ir kun. Vytautas Bagdanavičius, MIC.

Atspaudas ir surišimus sutvarkė Liudas Kairys.

Atspausda dešimt komplektų xeroxinių nuorašų.

Po vieną komplektą gavo ar įsigijo: Tautos Fondas (VLIKas), Lietuvos Krikščionių Demokratų Sąjunga, dr. Juozas Meškauskas, Liudas Kairys, Jonas Sakas-Sakevičius, Vilniaus Universitetas. Likusieji keturi komplektai dar nepaskirti. Visas teises ledėjas pasilaiko.

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B. S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
296-4130

Okupuotoje Lietuvoje vyksta dideli įvykiai. Sekime juos blaiviai stebėdami, paremdami jų žygius, kurie priartina Lietuvos nepriklausomybę. Niekada nepamirškime, kad mūsų galutinis tikslas — Nepriklausoma Lietuva!

LITHUANIAN COOKERY
In English, 316 pages, price 10 dol.

Agronomės Iz. Sinkevičiūtės parašyta lietuviškų valgių receptų knyga. Graži dovana draugėm amerikietėm. Knyga su plastikiu aplanku. Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Užsakau "Lithuanian Cookery" už 10 dol. Persluntimas ir Postage 1.50 dol.

Vardas, pavardė

Numeris, gatvė

Miestas, valstija, Zip

AMERICAN TRAVEL SERVICE BUREAU

9727 SOUTH WESTERN AVENUE
CHICAGO, ILLINOIS 60643
TEL. (312) 238-9787

Dar yra vietų šlose keliuose į Lietuvą:

Rugsėjo 12 d., Vilniuje 15 dienų, — iš Chicagos — 2,795.00,
iš New Yorko — 2,645.00

Spalio 3 d., Vilniuje 10 dienų — iš Chicagos — 1,895.00,
iš New Yorko — 1850.00

Galimybė Lietuvoje aplankyti norimas vietas.

Registracijai ir informacijai skambinkite 1-312-238-9787.

AMERICAN TRAVEL SERVICE BUREAU, 9727 S. Western Ave., Chicago, IL 60643.

AMERICAN TRAVEL SERVICE BUREAU taip pat tvarko giminių ir draugų iškviatimo iš Lietuvos dokumentus ir parūpina lėktuvų rezervacijas atvykimui į Ameriką. Taip pat darome nuotraukas vizoms ir pasams.

NAUJI IR NAUDINGI PASIKEITIMAI SIUNTINIAMS Į LIETUVĄ SIŪSTI

Siūlome tris būdus paremti artimuosius Lietuvoje:

1. Jau galima siūsti siuntinius su pilnai apmokėtu muitu čia: Lietuvoje nereikės mokėti jokių mokesčių. Leidžiamųjų siūsti daiktų sąrašas yra daug platesnis, kiekiai didesni ir multas mažesnis. Galima siūsti ir medžiagas.

2. Nereikia važiuoti į Vilnių nupirkti giminėms dovanas dolerinėje krautuvėje, tą galima atlikti per mus Londone.

Svarbesnės prekės dolerinėje krautuvėje yra šios: automobiliai, šaldytuvai, siuvinamos mašinos, televizoriai, magnetofonai, videomagnetofonai ir kt.

3. Siunčiame ir toliau siuntinius kada siuntinio gavėjas pats apmoka muitą. Tokių siuntinių pasiuntimas yra žymiai pigesnis.

Mūsų siunčiama elektrinė aparatūra yra tinkama naudojimui Lietuvoje. Videomagnetofonas vartojimo instrukcijas turi ir rusų kalba. Lietuviškai instrukcijų dar nėra.

Sudarant testamentus suteikiame praktišką patarimą, persiunčiame palikimus į Lietuvą naudingiausiu PAVELDETOJŲ BŪDŲ

BALTIC STORES & CO: Z. Juras,
11 London Lane, Bromley,
Kent, BR1 4HB, England. Tel. 01 460 - 2592

INTERNATIONAL INDUSTRIES

International Industries
10401 South Roberts Road
Palos Hills, Illinois 60465
Telefonas: (312) 430-0074

GREIČIAUSIAS IR PATIKIMIAUSIAS BŪDAS NORINTIEMS APRŪPINTI ARTIMUOSIUS LIETUVOJE

Jūsų artimieji tikrai apsidžiaugs gavę kvietimą atvykti į užsienio valiutos parduotuvę Vilniuje, Kaune ar Klaipėdoje ir, jiems patogiu laiku, be palydovo, už Jūsų nurodytą sumą apsipirkti; ar atsiimti naują Volgą ar Žigulį.

Kreipkitės — atsiųsime kainoraščius bei platesnę informaciją apie šį išimtinį patarnavimą.

NAUJAS PATARNAVIMAS NORINTIEMS PASVEIKINTI SAVO GIMINES AR DRAUGUS LIETUVOJE

ŽAIBO greitumu jūsų artimieji bus pasveikinti vardinių, jubiliejų, sukak-tuvių, vestuvių ar betkokia kita proga. Sveikinimai pristatomi į namus.

Kreipkitės — atsakysime į visus jūsų klausimus.
ŽAIBAS
9525 So. 79th Ave.
Hickory Hills, IL, 60457-2259
Tel. 312 430 - 7272

GT INTERNATIONAL

Pranešame, kad visos 1989 m. ekskursijos jau užpildytos. Dėkojame vi-siems savo klientams, pasinaudojusiems mūsų patarnavimais, ir ruošiamės tikrai įdomiam ir įvairiam 1990 m. sezonui.

Primename, kad G.T. INTERNATIONAL apskritus metus telkia įvairias pa-slaugas. Visi Jūsų biznio ar turistinės kelionės reikalai bus sutvarkyti pro-fesionaliai ir sumanliai.

Norintiems viešėti Lietuvoje 5 dienas ar 5 savaites, sudarome individualius maršrutus, sutvarkome dokumentus bei visus kelionės ar viešbučio reika-lus, ir Jūsų paslaugoms parūpiname patyrusį asmenį Jus pasitikti

Kreipkitės — kelionė be rūpesčių daug malonesnė!
G.T. INTERNATIONAL, INC. 9525 SO. 79TH AVENUE
HICKORY HILLS, ILLINOIS 60457 TEL: (312) 430-7272

INTRODUCTION TO MOD-ERN LITHUANIAN by L. Dambriūnas, A. Klimas, W. R. Schmalstieg. You'll enjoy owning this Grammar and 4 cassettes with an orchestral version of the Lithuanian and USA National Anthems. Grammar — \$10.00. Cassettes — \$25. Postage and handling \$1.00. Available at: Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

AKTORIAUS HENRIKO KAČINSKO PLOKŠTELĖ

Visi prisimename su kokia išraiška aktorius Hen-rikas Kačinskas skaitydavo ar deklamuodavo lietuvių autorių kūrybą. Geriausi jo skaitiniai ir yra sutelkti ką tik pasirodžiusioje plokštelėje. Joje įskaityti šių auto-rių kūriniai: Malronio, Vinco Krėvės, B. Sruogos, K. Donelaičio, A. Miškinio, St. Santvaro, Putino, Bern. Brazdžionio, J. Kėkšto, A. Baranausko, K. Binkio, H. Radausko, O. Milašiaus, K. Inčiūros. Plokštelės kaina 10 dol. Persiuntimui pridėti 2 dol. Gaunama Darbinin-ko administracijoje: 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

1989 M. KELIONĖS Į LIETUVĄ

LAPKRITIS
LIETUVA IR SUOMIJA — 14 dienų: 10 d. Lietuvoje, 11 naktų Vilniuje, 1 Helsinkyje.
Kelonė Nr. 102 lapkričio 2-15 \$1,699 iš Bostono ir Niujorko
\$1,882 iš Čikagos

GRUODIS
LIETUVA IR BELGIJA Naujų Metų kelionė, 14 dienų: 9 naktų Vilniuje, 1 Maskvoje, 2 Briuselyje
Kelonė Nr. 129 gruodžio 29-sausio 11 \$1,599 iš Bostono ir Niujorko
\$1,782 iš Čikagos

Ekskursijos į Palangą ir Klaipėdą su pernaktavimu k. kvienai grupei!
Baltic Tours patarnauja sudarant jūsų artimiesiems doku. entus viešnagelį pas jus.
Nuperkamos mašinos ir kitos dovanos užsienio valiutos parduot. vėse Vilniuje, Kaune ir Klaipėdoje.

Taip pat pradėdame naują paslaugą, statant paminklus jūsų mirusiems gimnainičiams Lietuvoje.

Platesnei informacijai ir kelionių lankstinukams kreiptis:
BALTIC TOURS
Sulte 4
77 OAK STREET
NEWTON, MA 02164
Tel. 617-965-8080

LIETUVIŲ FEDERALINĖ KREDITO UNIJA

KASA

YRA GERIAUSIAS JŪSŲ BANKAS

Čia galite gauti:

- Lietuviškas VISA korteles
- Pinigines perlaidas
- Čekių sąskaitas
- Taupymo sąskaitas
- Įvairias paskolas
- Įvairius taupymo sertifikatus

—Visos santaupos Federalinės NCUA agentūros apdraustos iki 100,000 dol.—

KASOJE taip pat galite mainyti čekius, pervesti Social Security indėlius, atidaryti arba perkelti IRA fondus ir atlikti kitus bankinius reikalus.

Jūsų laukia lietuviškas patarnavimas, maloni nuotaika ir naudinga ateitis

Naujas K A S O S adresas: 86 - 21 114th Street, Richmond Hill, N.Y. 11418. Telefonas: 718 441 - 6401.

Bostono skautų vadovai atsisveikina su svečiais iš Lietuvos. Iš k. v. s. Česlovas Kiliulis, s. Lukrecija Malkevičienė — Kau- no krašto atstovė tar- yboje, s. Birutė Banaitienė, s. Laimonas Daujotas — vyr. skautininko pavaduotojas, v. s. Laima Kiliu- lienė, ps. Vytautas Jurgėla, Aldona Jurgėlienė, s. Vytautas Dilba, s. Rimantas Ulevičius — vyr. skautininkas.

BOSTONO ŽINIOS

"Volungė" Bostone

Paskutiniu metu mūsų kolonijose lankosi nemažai svečių iš Lietuvos, jų tarpe įvairūs muzikos ansambliai. Esame sužadinti jų atvežta lietuviška daina ir dvasia, matome juose tautos ateitį. Tos ateities dalininkais taip pat yra išėjęs jaunimas, kuris savo veikla prisideda prie tautos gyvastingumo ir užtat yra tiek pat vertas mūsų dėmesio ir paramos.

Štai spalio 7 d. į Bostoną atvyksta torontiške "Volungė", 45 asmenų mišrus choras vadovaujamas muz. Dalios Skrinskaitės-Viskontienės. Pažymėtina, kad beveik visi choro nariai yra gimę Šiaurės Amerikoje. Šalia daugybės koncertų Kanados ir JAV lietuviams, "Volungė" yra dalyvavusi tarptautiniuose festivaluose net ir Europoje. Puoselėjama lietuviška daina kita- taurių tarpe, ji yra laimėjusi premijų — 1986 m. visos Kanados chorų konkurse, ji tapo nugalėtoja etninių chorų kategorijoje.

Tautinės Sąjungos Bostono skyriaus kviečiama, "Volungė" į Bostoną atvyksta pirmą sykį. Lietuvių bei tarptautinių kompozitorių dainomis ji žavės klausytojus koncerte, vykstančiam šešt., spalio 7 d., 5 v.v., Fontbonne Akademijos auditorijoje Miltone. Po to, piliečių dr-jos klube, bus vakarienė ir šokiai.

Lietuvių Fondo vėjus

Į tradicinį Lietuvių Fondo rudens vaju jungiasi Bostono ir apylinkės lietuviai net didesnėmis sumomis. Štai Jonas ir Elfrida Šuopiai iš Brocktono įnešė 2,000 dolerių. Tuo būdu dabar jų bendra suma Lietuvių Fonde yra 4,000 dolerių. Kitas asmuo, irgi iš Brocktono, pasiuntė 1,000 dolerių. Kaip žinom, paskelbtu vėjumi siekiama padidinti Lietuvių Fondo pagrindinį kapitalą, kurio nuomūšiais remiami įvairūs lietuviški reikalai. Dabar Lietuvių Fondas kasmet tiems reikalams skiria ketvirtį milijono dolerių, o reikėtų bent trijų ketvircių milijono dolerių, kad būtų patenkinti aktualūs reikalai. Kiekvienas savo įnašus gali siųsti tiesiog Lietuvių Fondui arba tiekti jo įgaliojiniams, kuriais Bostono ir apylinkės lietuviams

yra Kazys Bačanskas, dr. Eduardas Jansonas ir Laisvės Varpo vedėjas Petras Viščinis.

Bostoniškiai kviečiami kitur

Kitų, net tolimesnių lietuvių kolonijų renginiuose meninę programą atlikti iš Bostono kviečiami atskiri menininkai ar dainos kolektyvai. Taip liepos mėnesį Los Angeles surengtoje Šv. Kazimiero lietuvių parapijos Lietuvių Dienoje dainavo sol. Benediktas Povilavičius, rugsėjo 23 Moterų klubo suorganizuotoje vakaronėje New Haven, CT, programą atliko Gitos Kupčinskienės vedamas ansamblis "Sodauto", o rugsėjo 30 Lietuvių Bendruomenės New Britain apylinkės renginyje dainavo Daivos Matulionytės de Sa Pereira vedamas Bostono lietuvių vyrų sekstetas.

Tautos šventės minėjimas

Ne atkiština, bet dideliu atsidėjimu ir rūpestingumu Lietuvių Bendruomenės Bostono apylinkė suruošė Tautos šventės minėjimą. Jis vyko rugsėjo 17 d. Šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioje mišiomis už Lietuvą su atitinkamu pamokslu, o vėliau iškilmingu susirinkimu So. Bostono Lietuvių Piliečių d-jos trečio aukšto salėje. Tiek pamaldos, tiek iškilmingas susirinkimas sutraukė daug Bostono ir apylinkės lietuvių, kurių tarpe nemažai buvo jaunosios kartos atstovų. Šventės minėjimo susidomėjimo centre buvo Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio seimo tarybos nario Arvydo Juozaičio pranešimas apie įvykius ir padėtį dabartinėje Lietuvoje.

Kalbėtojas vaizdžiai atskleidė

POKARIO LIETUVIŲ PASIPRIEŠINIMAS PRIEŠ "TOTALITARINĘ SISTEMĄ"

Balandžio 4 Vilniuje įvykusia- me Lietuvos Rašytojų sąjungos ir Mokslo Akademijos Istorijos instituto atvirame partiniame susirinkime buvo atmeta oficialioji pokario partizaninės kovos interpretacija. Diskusijas šia tema balandžio 15 aprašė savaitraštis *Literatūra ir menas*.

Istorikas H. Šadžius priminė, kad "mūsų sąmonėje įkalta partinės, tarybinės stereotipinės schemos". Jis apgailestavo, kad mažiausiai pasaulinio dėmesio susilaukė lietuvių "pasipriešinimas prieš totalitarinę stalinizmo-socializmo sistemą". Pokario metų kovas jis įvardino kaip "pilietinį karą".

Su "piliutinio karo" sąvoka nesutiko istorikas L. Truska. Jis kalbėjo, jog ir pats Šadžius sutiko, kad "pagrindinį vaidmenį, traukiant pogrindį, vaidino reguliari vidaus reikalų ministerijos kariuomenė. 7 ar 8 tūkstančiai liaudies gynėjų būtų neatsilaikę nė poros dienų". Anot Trukos, buvo "beprasmiška kova", be "mažiausios perspektyvos laimėti"; "tragiškas ir kilnus dalykas, bet neperspektyvus". Istorikas atmetė "banditizmo"-terminą, kuriuo kompartija apibūdino pokario kovas. Jis pateikė duomenų, įrodančių, kad tai nebuvo ir "klasių kova", nes dauguma ištremtų "banditinių šeimų" buvo smulkūs ar vidutiniai žemdirbiai. Valsčiaičiai ilgiausiai priešinosi kolektyvizacijai Pietų Lietuvoje, "kur visiškai nebuvo buožių".

Rašytojas J. Aputis suabejojo, ar ta kova buvo "beprasmiška": "Kalbant iš mūsų patyrimo — jeigu nebūtų pokario kovos, į visas likusias tuščias sodybas būtų atvažiavę Ivanovai, Aleksandrovaiva gyventi". Pokario metais visi taip galvojo: "Ką darysim, kai pradės rinkti į kariuomenę? Eism į mišką, eisim kovot už Lietuvą". Bent iki paskutiniųjų "lemtingųjų" metų žmonės į partizanus žūrėjo palankiai.

Istorikas R. Čepas priminė, kad karo metais veikė ir "platus antihitlerinis pasipriešinimas", kurio vadovai 1943 metais ima vis plačiau ieškoti sąjungininkų Vakaruose, siekia atkurti Lietuvos valstybę". Pasak jo, "mėginimas klasių kovos aštrėjimo mitą pakeisti piliutinio karo mitu... nėra pagrįstas. Iš vienos pusės — dvi NKVD divizijos, pasienio pulkai, čia pat — Kaliningrado sritis, Baltarusijos armijos daliniai. Iš kitos pusės — paprasti valstiečiai, laukuose susirinkę ginklus". Istorikas taip pat pareiškė turįs abejonių "dėl pasipriešinimo išsigimimo".

Rašytojas J. Mikelinskas pabrėžė, kad Lietuva tuomet kitokio pasirinkimo neturėjo. "Iš vienos pusės buvo Hitlerio genocidas, iš kitos — Stalino genocidas. Šitos kovos negalima laikyti niekuo kitu, tik pasipriešinimu, partizanine kova". Paminėjęs partizanams primetamus žiaurumus, Mikelinskas paklausė: "Ar nebuvo jie išprovokuoti? Kai masiškai buvo pradėta viešai gulditi nukautus ir net sužeistus, — pats mačiau, kad žmonės ant kaktos buvo išpjauti Gedimino stulpai — tai sukėlė didžiulį pasipiktinimą... Mūsų nugaros buvo visa didžioji šalis, o ne tu, kurie dažnai buvo priremti prie sienos. Kiekviena kova, jei nėra pasirinkimo, — ne beprasmiška". (Elta)

ELIZABETH, N.J.

Šv. Petro ir Pauliaus parapijos komitetas posėdžiavo spalio 2 parapijos klebonijoje. Vyresnio amžiaus žmonių susirinkimas buvo tą pačią dieną 1 v. popiet. Moterų Gildos susirinkimas — trečiadienį 7 v.v. Lietuvos vyčių susirinkimas bus šeštadienį po 5:30 v.v. mišių.

Moterų Sąjungos mišios ir pietūs bus spalio 15. Įėjimas 10 dol. Bilietus galima gauti pas Sąjungos nares. Bingu žaidimai būna penktadieniais parapijos salėje. Kun. Petro Žemeikio palydėjimo — Bon Voyage — pietūs bus lapkričio 4. Rengimo komitetas maloniai prašo tuos, kurie yra gavę bilietus, už juos atsieti- sti iki spalio 15, arba reikia pra- nešti rengėjam, kad pietuose ne- dalyvaus. Yra laukiančių, kurie nori patekti į šiuos pietus.

RENGINIAI

Spalio 8 literatūrinė popietė 3 val. popiet Lietuvos klubo tre- čiame aukšte. Rengia LTI sky- rius.

Spalio 28 d. 7 v.v. Maironio Parke Shrewsbury, prie Worcesterio, Lietuvos Šaulių S-gos 70 metų sukakties minėjimas. Rengia Naujosios Anglijos šaulių Trakų rinktinė.

Lapkričio 11 d. 6:30 v.v. Balfo 72 skyriaus pobūvis Sandaros salėje, Brocktone.

Lapkričio 18 d. So. Bostono Lietuvių Pil. dr-jos trečio aukšto salėje Lietuvos kariuomenės at- kūrimento minėjimas. Rengia LKVS-gos Ramovės Bostono skyrius.

Gruodžio 3 d. rankdarbių mugė. Rengia Bostono LTI sky- rius tautodailininkai.

LIETUVOS SKAUTŲ VIEŠNAGĖ BOSTONE

Šią vasarą Amerikoj lankėsi at- sikūrusių Lietuvos skautų vado- vybės nariai, būtent: Vyriausias Skautininkas s. R. Ulevičius, jo pavaduotojas s. L. Daujotas, seserijos Vyr. Skautininkės pa- vaduotoja s. M. Girytė ir LS Tarybos narė s. L. Malke- vičienė.

Po lietuvių skautų vadovų Ažuolo ir Gintaro mokyklų sto- vvyklos Los Angeles apylinkėse svečiai aplankė Chicagą ir trejetą dienų praleido Atlanto rajono "Varpo" stovykloje Bolton, Mass. Stovyklai pasibaigus jie atvyko Bostonan, kur sekmadie- niu popietę, dalyvaudami Bosto- no skautininkams, židinietėms su šeimomis, praleido jiems su- ruoštame priėmime s. Ireinos ir Brutenio Veitų namuose Milto- ne.

Po skanių vaišių, suruoštų s. Ireinos Veitienės su talka, kalbėjo Vyriausias Skautininkas s. R. Ulevičius ir kiti su juo at- vykę vadovai. Susirinkusieji domėjosi Lietuvos skautų at- sikūrimu ir jų veiklos sąlygomis. Buvo daug klausimų, į kuriuos Lietuvos skautų vadovai atsai- kinėjo, paaiškindami esamas są- lygas ir ateities viltis. Bendros dainos jungė visus susirinkusius. Priėmimui besibaigiant ir svečiams besiruošiant skirstytis, Daiva (taip pat viešnia iš Lietu-

vos ir buvusi Bolton stovyklos dalyvė) padeklamavo gražia džiuk tarme įdomų feljetoną.

Kitą dieną svečiams buvo arodytas Bostonas. Jie aplankė Kennedy Library, Freedom Trail, State House, Quincy Mar- ket ir kitas įdomesnes vietas kiek spėjo. Dvi dienos buvo skirtos Cape Codui. Išvyka į Cape Codą inž. Br. Markeliūno paplaukioji- mas svečių savo jachta jūroje, Kennedy namų ir paminklo, New Seabury ir kitų įdomesnių vietų apžiūrėjimas baigėsi v.s. G. Treinienės paruošta vakarie- ne ir nakvyne Mashpee. Maudy- masis atviram Atlante, golfas, kitų apylinkių pasigrožėjimas buvo antros dienos programoje. Po dviejų dienų teko vėl skubėti Bostonan.

Cia atvykus ir aplankius kelias krautuves, po išleistuvių Jim- my's restorane, paragavus austri- rių ir vėžių, teko su Bostonu at- sisveikinti, pasukant Putnam link, kur svečių su pietumis laukė seselė Ignė. Svečiais iš Lietuvos Bostone rūpinosi ir juos globojo v.s. Česlovas ir Lai- ma Kiliuliai.

Svečiams linkime saulėtų die- nų keliaujant ir laimingos ke- lionės namo grįžtant.

(k.n.)

Vyr. skautininko pavaduotojas s. Laimonas Daujotas ir Aldo- na Jurgėlienė prie vaišių stalo Bostone.

Netikėtai mirus dukrai Reginei

IRENA GRIEŽĖ - JONYNIENĖ

seseris Gražina, Dalią, gimines, užjaučia ir kartu liūdi

Šalčių šeima

U.S. Postal Service STATEMENT OF OWNERSHIP, MANAGEMENT AND CIRCULATION (Required by 39 U.S.C. 3685)		
1A. TITLE OF PUBLICATION DARBININKAS	1B. PUBLICATION NO. 148360	2. DATE OF FILING Oct. 1, 1989
3. FREQUENCY OF ISSUE WEEKLY	3A. NO. OF ISSUES PUBLISHED ANNUALLY 52	3B. ANNUAL SUBSCRIPTION PRICE \$ 20.00
4. COMPLETE MAILING ADDRESS OF KNOWN OFFICE OF PUBLICATION (Street, City, County, State and ZIP+4 Code) (Not printer)		
341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207 Kings County		
5. COMPLETE MAILING ADDRESS OF THE HEADQUARTERS OF GENERAL BUSINESS OFFICES OF THE PUBLISHER (Not printer)		
341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207 Kings County		
6. FULL NAME AND COMPLETE MAILING ADDRESS OF PUBLISHER, EDITOR, AND MANAGING EDITOR (This item MUST NOT be blank)		
PUBLISHER (Name and Complete Mailing Address) Franciscan Fathers 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY. 11207		
EDITOR (Name and Complete Mailing Address) Dr. Cornelius Buřnyš, OPM 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207		
MANAGING EDITOR (Name and Complete Mailing Address) Fr. Peter Banionis, OPM, 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207		
7. OWNER (If owned by a corporation, its name and address must be stated and also immediately thereunder the names and addresses of stockholders owning or holding 1 percent or more of total amount of stock. If not owned by a corporation, the names and addresses of the individual owners must be given. If owned by a partnership or other unincorporated firm, its name and address, as well as that of each individual must be given. If the publication is published by a nonprofit organization, its name and address must be stated.) (This item must be completed.)		
FULL NAME COMPLETE MAILING ADDRESS		
Franciscan Fathers 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY. 11207		
8. KNOWN BONDHOLDERS, MORTGAGEES, AND OTHER SECURITY HOLDERS OWNING OR HOLDING 1 PERCENT OR MORE OF TOTAL AMOUNT OF BONDS, MORTGAGES OR OTHER SECURITIES (If none so state, or none)		
FULL NAME COMPLETE MAILING ADDRESS		
NONE		
9. FOR COMPLETION BY NONPROFIT ORGANIZATIONS AUTHORIZED TO MAIL AT SPECIAL RATES (Section 432.12 DOMN only) The purpose, function, and nonprofit status of this organization and the exempt status for Federal income tax purposes. (Check one) ☐ HAS NOT CHANGED DURING PRECEDING 12 MONTHS ☐ HAS CHANGED DURING PRECEDING 12 MONTHS (If changed, publisher must submit explanation of change with this statement.)		
10. EXTENT AND NATURE OF CIRCULATION (See instructions on reverse side)	AVERAGE NO. COPIES EACH ISSUE DURING PRECEDING 12 MONTHS	ACTUAL NO. COPIES OF SINGLE ISSUE PUBLISHED NEAREST TO FILING DATE
A. TOTAL NO. COPIES (Net Press Run)	3500	3500
B. PAID AND/OR REQUESTED CIRCULATION 1. Sales through dealers and carriers, street vendors and counter sales 2. Mail Subscriptions (Paid and/or requested)	145 3122	148 3131
C. TOTAL PAID AND/OR REQUESTED CIRCULATION (Sum of B. 1 and B. 2)	3267	3279
D. FREE DISTRIBUTION BY MAIL, CARRIER OR OTHER MEANS SAMPLES, COMPLIMENTARY, AND OTHER FREE COPIES	136	138
E. TOTAL DISTRIBUTION (Sum of C and D)	3403	3417
F. COPIES NOT DISTRIBUTED 1. Office use, left-overs, unaccounted for, spoiled after printing 2. Return from News Agents	62 35	55 28
G. TOTAL (Sum of E, F, 1 and 2—should equal net press run shown in A)	3500	3500
11. I certify that the statements made by me above are correct and complete		
SIGNATURE AND TITLE OF EDITOR, PUBLISHER, BUSINESS MANAGER, OR OWNER Fr. Peter Banionis		

DARBININKAS

Redakcija (718) 827-1352
Administr. (718) 827-1351

Spaustuve (718) 827-1350
Vienuolynas ... (718) 235-5962
Vyskupas ... (718) 827-7932
Salė (kor.) (718) 827-9645
Salės adm. (718) 235-8386

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N.Y. 11207

Ona Matuzienė, žinomo filmininko ir filatelisto žmona žuvo automobilio katastrofoje rugsėjo 30 vakarą prie Roncancomo ežero, Long Island, N.Y. Jie patys gyvena Richmond Hill, N.Y., o ten turi vasarnamį, į kurį ir buvo nuvykę. Grįžtant įvyko katastrofa. Žmona buvo sunkiai sužeista ir ji mirė ligoninėje, gi jos vyras Kazimieras - Charles, buvo nesunkiai sužeistas ir jau spalio 2 buvo išrašytas iš ligoninės. Jie turi du vaikus — dukrą ir sūnų, kurie gyvena Californijoje.

Juozo Audėno mirties metinėsa mišios bus aukojamos spalio 10, antradienį, 9 val. ryto lietuvių pranciškonų koplyčioje Brooklyne. Lietuvai atgimstant prisiminkime ir už jos laisvę kovojusį lietuvių patriją Juozą.

Marco Island, Floridoje, Beach Club of Marco viešbutyje lapkričio 8-15 įvyks Litas Investing Co. organizuojama ekonominė konferencija. Į ją atvyks 30 Lietuvos pramonės atstovų. Jie bus Lito organizacijos svečiai.

N.Y. šaulių kuopos valdyba posėdžiavo rugsėjo 23 valdybos sekretoriaus Kazimiero Bačiausko, bute. Aptarti svarbiausi einamieji reikalai. Ateinančiais metais sausio 21 kuopa paminės Klaipėdos atvadavimo šventę ir taip pat Šaulių Sąjungos įsikūrimo 70 metų sukaktį. Į šventę atvyks LŠST centro valdybos pirmininkas Mykolas Abarius iš Detroito. Šaulių Sąjungos 70 metų sukaktis sueina šiemet, bet kuopa nori tas abi šventes sujungti į vieną, kad renginių būtų mažiau.

Marija Karečkienė, keletą metų gyvenusi Steponių name Woodhavene, nuo rugsėjo 1 persikėlė gyventi pas savo brolių, agronomą Vaclovą Butkį, kuris dabar yra įsigijęs namus Woodhavene. Dabartinis Marijos Karečkienės adresas yra: 84-62 86 Ave., Woodhaven, N.Y. 11421. Telefonas 718 441-9005.

GOVERNMENT SEIZED VEHICLES from \$100. Fords, Mercedes, Corvettes, Chevys, Surplus. Buyers Guide (1) 805-687-600. Ext S-4505.

Inž. Vladas ir Birutė Venskai, svečiai iš Paryžiaus paldyti prof. dr. Aldonos Janacienės, Birutės Venskuvienės sesers, rugsėjo 27 apsilankė *Darbininko* redakcijoje. Atvykę į Ameriką, jie dalyvavo Liet. Krikščionių Demokratų partijos konvencijoje, kuri vyko Chicagoje. Svečiuodamiesi pas gimines New Yorke, jie taip pat aplankė ir *Darbininko* administraciją, Liet. Informacijos Centrą ir Lietuvių Religinės Šalpos įstaigą. Į Paryžių išskrido rugsėjo 30. Ten jie pastoviai gyvena. Abu Venskai yra įsijungę į plačią visuomeninę veiklą, dalyvauja tarptautiniuose suvažiavimuose, atstovaudami Lietuvai, gi Birutė dar redaguoja Lietuvos biuletenio pranciškonų laidą.

Adolfas ir Birutė Venskai iš Paryžiaus, atvykę pasisvečiuoti į Ameriką, apsilankė ir *Darbininko* redakcijoje bei administracijoje ir paliko 50 dol. auką. Administracija už auką nuoširdžiai dėkoja.

Jūsų pinigai į Lietuvą siunčiami per banką į "dolerines" parduotuves: tinka Jūsų giminių apsipirkimui, automobiliams ir palikimams tvarkyti. Muito nėra. Romas Pukštys, Transpak, Telef. 312 436-7772, namų telef. 312 430-4145.

Video, stereo, siuvamas mašinas ir vaistus siunčiame į Lietuvą. Prekes pristatome per UPS ir kitus JAV miestus. Sudaromi iškvietai, siunčiame kargo ir iš kitų miestų. Romas Pukštys, Transpak, 2638 West 69th St., Chicago, IL 60629. Darbo valandos: 10-6 v.v. kasdien, šešt. 10-2 v. Arba susitarus, tel. 312 436-7772, namuose 312 430-4145.

Lithuanian Cookery, trečioji laida, ką tik išspausdinta pranciškonų spaustuveje Brooklyne. Pirmoji laida buvo išleista 1976 m., antroji 1980, trečioji 1989 m. Knygos kaina — 10 dol. Irišta į plastikinius viršelius, susėgta plastikine spirale, patogų atskleisti ir panaudoti.

"Music of Lithuania" programos anglų kalba bus transliuojamos iš Seton Hall universiteto, South Orange, N.J., radijo stoties pirmadieniais nuo 7:30 iki 8 val. vak. banga 89.5 FM. Programos tikslas: supažindinti plačiąją Didžiojo New Yorke bei New Jersey lietuviškai nekalbančią visuomenę su lietuvių kultūra, jų veikla bei troškimais. Programose duodamos lietuviškos dainos bei kūriniai ir kalbama apie lietuvių kultūrinę vertybę, istoriją, kalbą ir papročius bei įvykius Lietuvoje. Programai vadovauja prof. dr. J. J. Stukas.

Jonas Adomėnas Friends of Frederick D. Schmidt vardu kviečia atsilankyti spalio 15, sekmadienį, nuo 1 iki 4 val. popiet American Legion Post 783 patalpose 66-28 Grand Avenue, Maspeth, N.Y. Pats assemblymanas dalyvaus maisto paruošime. Dėl rezervacijų kreiptis adresu: John Sapienza, 83-19 101st Avenue, Ozone Park, N.Y. 11416.

Atvykstantieji iš Lietuvos arba vykstantieji į Lietuvą *Darbininko* administracijoje gali gauti nemokamai prel. P. Juro išleistą maldaknygę *Didysis ramybės šaltinis*. Persiuntimui pridama tik 2 dol. *Darbininko* administracija, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

ATTENTION: EARN MONEY READING BOOKS! \$32,000/year income potential. Details. (1) 602-838-8885, Ext. Bk. 6057.

Sąjūdžio Seimo Tarybos narys, LPS sekretorius Arvydas Juozaitis rugsėjo 11-14 susitiko su Michigano senatoriaus pirmuoju pavaduotoju Sauliu Anužiu. Dviese praleido keturias dienas nagrinėdami valdžios sudėtį, funkcijas ir veiklą. Nuotr. G. Domagalski

ATVYKSTA ARVYDAS JUOZAITIS

Sąjūdžio Seimo Tarybos narys, Lietuvos persitvarkymo sekretorius.

Jis kalbės Kultūros Židinio mažojoje salėje spalio 11, trečiadienį, 7 v.v. Savo kalboje palies dabartinio Lietuvos gyvenimo aktualijas.

Šį susitikimą su New Yorke visuomenę rengia LB New Yorke apygardos valdyba ir kviečia visus atsilankyti

LAIŠKAS REDAKCIJOJE

Kai New Yorke lankėsi trys jachtos iš Lietuvos, viena jachta atvežė klaidėdies laišką savo pusbroliui, kurio adreso neturi. Laiškas keliavo ir šen ir ten, kol dabar pateko į *Darbininko* redakciją. Laiškas skirtas Diktanui Jonui, sūnui Jono. Laišką parašė pusseserė Danutė Lukoševičienė.

Jis pats, ar kas jį pažįsta, prašom kreiptis į *Darbininko* redakciją.

ATTENTION - GOVERNMENT HOMES from \$1 (U-repair). Delinquent tax property. Repossessions. Call 1-602-838-8885. Ext. GH 6057.

ATTENTION - HIRING! Government jobs — your area. \$17,840 — \$69,485. Call 1-602-838-8885. Ext. R 6057.

Parduodami ypatingai gražūs tautiniai drabužiai iš Lietuvos. Vidutinio dydžio. Parduodamas ir vyriškas kostiumas. Žemos kainos. Kreiptis į *Darbininko* administraciją, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207. Skambinti dienos metu 718 827-1351.

Aušros Vartų parapija, Manhattan, N.Y., savo tradicinę titulinę šventę rengia sekmadienį, spalio 15. Po iškilmingų pamaldų 11 val., pietūs prasidės 1 val. Ta pačia proga bus pasveikintas naujasis parapijos klebonas kun. Eugenijus Savickas. Visuomenė nuoširdžiai kviečiama gausiai dalyvauti ir tuo paremti vienintelę lietuvių parapiją Manhattane.

AUŠROS VARTŲ PARAPIJOS TRADICINĖ TITULINĖ ŠVENTĖ

Manhattane rengiama spalio 15, sekmadienį

Po iškilmingų pamaldų 11 val., pietūs bus 1 val. Bus pasveikintas naujas klebonas kun. EUGENIJUS SAVICKAS.

Iškilnėse dalyvaus ir vysk. PAULIUS BALTAKIS, OFM.

Visuomenė kviečiama gausiai dalyvauti ir paremti vienintelę lietuvių parapiją Manhattane.

Bilietai suaugusiems 20 dol., vaikams — 10 dol. Vietas pageldaujama užsisakyti iki spalio 8 d. Parapijos telefonas 212 255-2648, Millie Pietz 212 367-4653, Regina Siniūtė-Ayer 212 929-1228 (vakarais).

Čekius rašyti: Our Lady of Vilnius vardu ir siųsti adresu: Our Lady of Vilnius Rectory, 32 Dominick St., New York, N.Y. 10013.

IŠKILMĖS RENGIA PARAPIJOS KLEBONAS IR TARYBA

PAVERGTŪJŲ IR DĖL LAISVĖS KOVOJANČIŲ TAUTŲ MITINGAS PRIE LAISVĖS STATULOS

DALYVAUJA: armėnai, afganistanečiai, kiniečiai, lietuviai, ukrainiečiai ir kiti

LAIKAS: spalio 8 d., šį sekmadienį, nuo 12:00 val. iki 2 val. popiet

Laivai nuo Battery Park prieplaukos išplaukia kas 30 minučių.

Lietuvių grupei vadovauja Valdas Anelauskas, neseniai su šeima atvykęs į Ameriką iš Lietuvos. Kalbą pasakys — dr. Jokūbas Stukas

BŪKIME TENAI SU VISAIS, NES LIETUVIŲ ŽODIS IR PAVYZDYS TAUTŲ LAISVĖS KOVOJE YRA LABAI SVARBUS!

Visus kviečia

AFA BN IR NEW YORKO ALTAS

Metinis Lietuvių Kultūros Centro narių ir rėmėjų SUSIRINKIMAS

Ivyks šeštadienį, spalio 14, Kultūros Židinyje 361 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y.

9 val. ryto — registracija
10 val. ryto — susirinkimas

Darbotvarkėje: tarybos ir valdybos pranešimai, diskusijos, rinkimai į tarybą, nutarimai.

VISŲ ŽIDINIO RĖMĖJŲ DALYVAVIMAS YRA REIKALINGAS IR PAGEIDAUJAMAS.

LIET. RADIOJŲ KLAUSYTOJŲ DĖMESIUI! LIETUVOS ATSIMINIMŲ

radijo valandos lietuvių kalba nuo spalio 2 d. bus girdimos pirmadieniais tarp 8 ir 9 v. vakaro iš Seton Hall Universiteto stoties 89.5 FM banga.

MUSIC OF LITHUANIA

programos vedamos anglų kalba iš tos pačios stoties girdimos taip pat pirmadieniais pusvalandį anksčiau nuo 7:30 iki 8 v. vakaro

PROF. DR. JOKŪBAS J. STUKAS
direktorius

ATVYKSTA SVEČIAI RAŠYTOJAI IŠ OKUPOUOTOS LIETUVOS

Jie dalyvavo tarptautiniame PEN Klubu suvažiavime Toronte ir Montrealyje. Iš ten lankysis Bostone ir New Yorke

JŲ SUSITIKIMAS SU NEW YORKO LIETUVIŲ VISUOMENE BUS SPALIO 15, SEKMADIENI, 3 V. POPIET KULTŪROS ŽIDINYJE

Skaitys savo kūrinus, papasakos, kas dedasi Lietuvoje, atsakys į klausimus.

Visuomenė kviečiama gausiai atsilankyti, susipažinti su lietuviškojo žodžio puoselėtojais!

Susitikimą rengia

LIET. RAŠYTOJŲ DRAUGIJA IR SPECIALUS KOMITETAS